

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ

Anul II Nr. 75

Simbătă 23 decembrie 1972

16 pagini — 1 leu

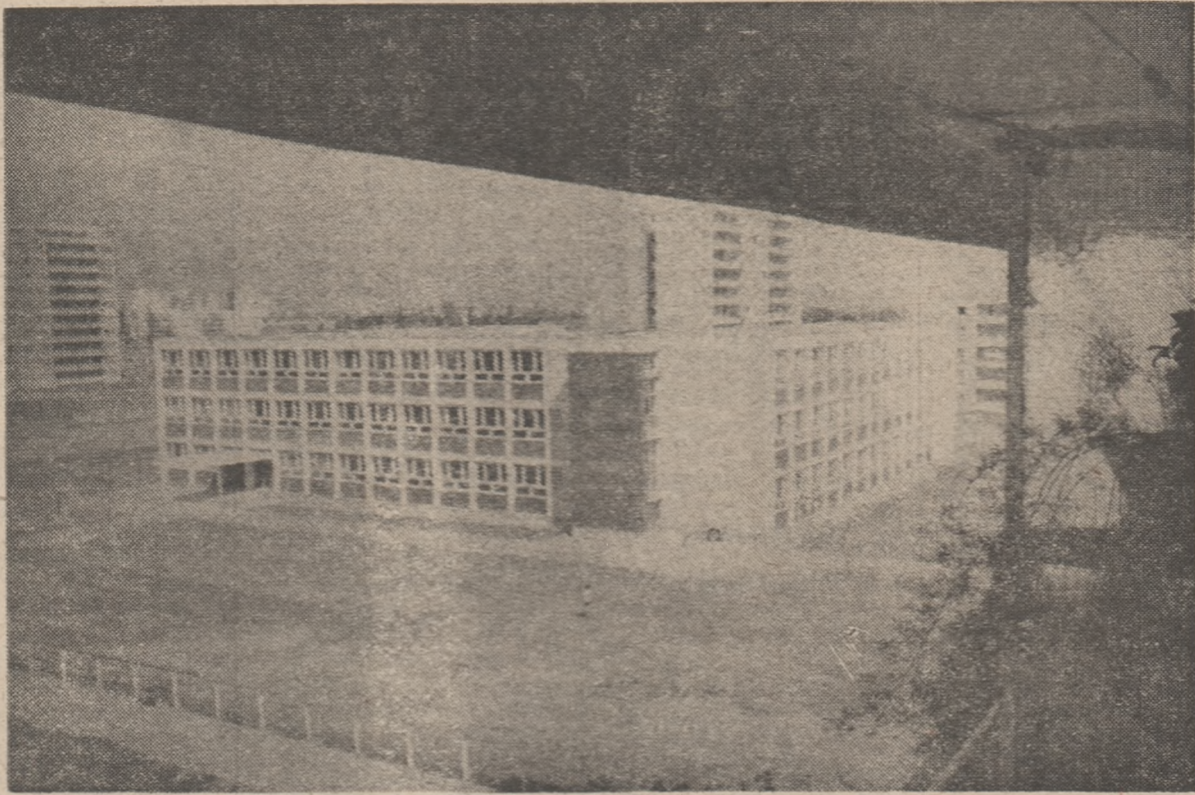
Sub semnul demnității

Instaurind dreptatea și egalitatea socială, socialismul — orînduirea contemporană cea mai progresistă — a asigurat fiecărui membru al societății noastre climatul material și moral necesar dezvoltării multilaterale a personalității. Alături de celelalte drepturi și libertăți politice și economice, demnitatea umană, aspirație nobilă și încununare a tuturor acestor libertăți și drepturi, este astfel achiziția cea mai de preț. „Partidul nostru — spunea secretarul general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul la cel de al X-lea Congres al P.C.R. — pornește de la concepția că socialismul trebuie să fie societatea totală împliniri a personalității umane, în care fiecare cetățean să se simtă stăpîn pe destinul său, să poată gândi și acționa nestingherit în folosul progresului societății”.

Demnitatea este o valoare pozitivă și activă. Ea presupune promovarea a tot ceea ce contribuie la dezvoltarea deplină a societății și a membrilor ei și respingerea, combaterea, poziția intransigentă față de tot ceea ce poate împiedica mersul înainte, față de tot ceea ce poate urîți viața pe care vrem să o construim. Demnitatea înseamnă conștiința că aparții unei colectivități naționale care s-a angajat cu toată energia să realizeze un anumit ideal de societate și că, în strădania acestei colectivități de a-l realiza, ai obligația de a te afla în primele rînduri. Demnitatea umană presupune înalta conștiință socialistă, principialitatea comunistă. Știi să trăiești demn muncind cinstit, zi cu zi, și avînd un simț acut al responsabilității față de tot ceea ce se întimplă în jur, curajul de a lua atitudine față de acele recrudescențe ale moralei lumii vechi, față de tot ceea ce contravine normelor eticii și echității după care se conduce orînduirea noastră în relațiile dintre membrii ei; demnitatea este și tăria de a nu te îndoi niciodată, oricît de greu ar fi, de adevărul în slujba căruia te-ai pus și pentru care lupți; demnitatea implică, prin ea însăși, un ascuțit simț al solidarității cu semenii tăi. Dar demnitatea înseamnă și îndatorirea de a apăra toate aceste drepturi și libertăți ale colectivității căreia îi aparții, de a nu îngădui știrbirea lor sub nici o formă.

Demnitatea educatorului este înainte de orice îndatorirea nobilă de a forma tinăra generație în spiritul umanismului societății socialiste, de a milita pentru ea neobosit în școală, la catedră, în viața socială, în raporturile cu cei pe care îi educă, în orice împrejurare. Lecția de demnitate umană pe care o predă implicit profesorul sau învățătorul în România socialistă a anului 1972 se va încrusta adine în conștiința fiecărui elev de astăzi, mâine cetățean matur cu răspunderi în patria noastră. Un educator demn nu poate educa decât oameni demni. Este, de altfel, și suprema sa satisfacție de om și cetățean al României socialiste.

NICOLAE SORIN

O nouă, suplă și elegantă clădire bucureșteană: localul Școlii generale nr. 194

Istoria în școală

În calitatea mea de președinte al Comitetului Național al Istoricilor din România, aderent la C.I.S.H. (Comité International des Sciences Historiques), precum și în calitatea de președinte al S.S.I. (Societatea de Științe Istoric), ai căror membri depind de resortul respectiv al Ministerului Educației și Învățămîntului, am avut contact cu profesorii din învățămîntul superior și cu cei din învățămîntul mediu, pînd să-mi dau seama care este eficiența istoriei ca obiect. Din discuțiile care s-au purtat în 80 de filiale și sub-filiale ale societății, se pare că erica adusă, că istoria nu răspunde cu totul cerințelor majore ale societății noastre socialiste, este întemeiată. Cred că alina timp cit din antichitate și pînă azi obiectul istoriei a fost cuprins în școală, întreaga ei valoare, cu valențe didactice și educative, ar trebui să corespundă întru totul rolului pe care trebuie să-l aibă, acela de a fi un auxiliar al formării omului.

E drept, nu trebuie să facem factologie, ci conținutul evenimentelor trebuie să fie cercetat interpretativ. Într-un articol din „Era socialistă” nr. 1, un autor istoric marxist mi-a făcut cîntea să mă considere printre primii istorici marxști, luînd în considerare două lucrări ale mele: „Reforma Constituției, constatări istorico-juridice” (1923) și „Caracterizarea și împărțirea istoriei românilor. O nouă concepție” (1926). Mi-am permis în aceste lucrări să arăt în ce constă valoarea deosebită a istoriei României ca obiect de predare: pe de o parte, integrarea ei în istoria universală — deci necesitatea cunoașterii istoriei universale, iar, pe de altă parte, trebuința de a accentua mai mult epoca contemporană.

De aceea, consider ca binevenită emisiunea „Radio-școală” cu ciclul său de istorie a României.

Baza ideologică a societății de azi este materialismul dialectic și materialismul istoric, de care, cercetarea istorică a ținut și trebuie să țină seama.

P. Poniștinușu - 203

Simpozion pe țară: „Educarea elevilor pentru munca productivă”

În cinstea celei de a 25-a aniversări a republicii, zilele acestea, în capitala țării, cadre didactice din întreaga patrie, din întregul învățămînt, sînt antrenate într-un simpozion pe țară în dezbaterile uneia dintre cele mai actuale și arzătoare probleme ale școlii noastre: educarea elevilor pentru munca productivă.

Acest simpozion constituie chintesenta unor largi dezbateri care s-au desfășurat în cursul anului școlar trecut și la care au participat peste 18.000 de cadre didactice.

Simpozionul își propune să evalueze rezultatele dobîndite pînă în prezent în acțiunea de educare pentru muncă a elevilor și să stabilească modalități de intensificare a activității în acest domeniu.

ACCENTE

Omagiu republicii

Preludiul vacanței școlare, inscripția în contextul sărbătoririi aniversării republicii, l-au făcut nenumăratele acțiuni organizate în școli sau în cadrul altor instituții de cultură de către elevi.

La Liceul „George Enescu” din Capitală, elevii din școlile profesionale au fost oaspeții liceelor de muzică și coregrafie care au susținut un frumos program artistic.

Elevii Grupului școlar „23 August” au fost oaspeții multilaureatei formații corale a Liceului „Mihai Viteazul” care, în fața colegilor invitați, a susținut un frumos concert coral.

Inspectoratul școlar al municipiului București, împreună cu Comitetul U.T.C., a organizat în sala mică a Palatului R. S. România un spectacol cultural-artistic la care și-au dat concursul și actori profesioniști.

Au fost deschise, ca omagiu la aniversarea republicii, expoziții de artă plastică ale elevilor Liceului „N. Tonitza”, ale pionierilor și școlărilor din municipiul București.

Expoziție

În comuna Pătirlagele, județul Buzău, din inițiativa Casei corpului didactic, s-a deschis expoziția de arte plastice a elevilor din școlile buzoiene, dedicată aniversării republicii. În lucrările expuse predomină peisajul: frumusețea patriei, văzute de copii în excursiile efectuate, construcțiile industriale din anii puterii populare etc.

„Aspirații”

Numărul 12 al revistei „Aspirații”, editată de Liceul „Spiru Haret” din Tulcea, poartă ca subtitlu eunoscutul vers eminescian „Ce-ți dorește ea ție, dulce Românie” și este dedicată în întregime celei de-a 25-a aniversări a republicii. Poeziile din revistă (pentru că de această dată revista cuprinde numai poezii) exprimă gânduri și sentimente curate de mare sinceritate și vibrație, prin care tinerii condeieri tulceni preamăresc patria, partidul, trecutul de vitejie al țării, realizările regimului nostru.

Oaspeți de peste hotare

De curând, la invitația Uniunii Sindicatelor din Invățământ, Știință și Cultură, ne-a vizitat țara, pentru studiu și schimb de experiență, o delegație a Sindicatului din Invățământ și Știință din R.F. a Germaniei, alcătuită din doamna ANNELIES HOPPE, prim-locșitor al președintelui sindicatului, și domnul DIETER SCHMIDT, șeful secției referate pentru institutele de cercetare și învățământ superior.

Programul vizitei în țara noastră a oferit oaspeților posibilitatea de a cunoaște direct câteva dintre principalele preocupări ale sindicatelor pe linia sprijinirii modernizării învățământului, a rezolvării unor probleme profesionale și sociale ale cadrelor didactice și, totodată, de a se informa cu privire la direcțiile de perfecționare a învățământului și cercetării științifice în România, structura și conținutul învățământului, baza materială și tehnologia didactică.

Delegația s-a întâlnit și a purtat discuții cu Biroul executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Invățământ, Știință și Cultură, cu membrii biroului comitetului sindicatului și cu rectorul Universității din București, cu membrii biroului comitetului sindicatului de la Institutul politehnic din București, cu conducerea Liceului „Ion Neculce” din București.

În țară, oaspeții vestgermani au avut întâlniri cu activiști sindicali și cadre didactice de la Școala generală nr. 15 din Sibiu, cu limbile de predare română, maghiară și germană; cu conducerea și reprezentanții sindicatului învățământului de la Liceul pedagogic și Grădinița de aplicație din Cluj; cu președintele comitetului sindicatului și directorul Institutu-

lui de chimie din Cluj.

O impresie deosebită au produs vizitele la Liceul pedagogic și Institutul de chimie al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj, la Liceul „Ion Neculce” din București, discuțiile purtate, mai ales în ceea ce privește legătura învățământului și cercetării științifice de viață, de practică, de producție.

Întâlnirile cu membrii Biroului executiv al Uniunii noastre, cu activiști sindicali și cu conducerea unor unități de învățământ și cercetare din București, Sibiu și Cluj au oferit cadrul unui schimb util de informații reciproce privind rolul și atribuțiile sindicatelor din învățământ și cercetare, tendințele și direcțiile de dezvoltare și perfecționare a școlii moderne, creșterea rolului social al învățământului.

NICOLAE BURCEA

Copiii, despre ocrotirea naturii

La Școala generală din Orașul Victoria a avut loc un original simpozion al copiilor, pe tema ocrotirii naturii, la care au participat cu comunicări, pe lângă elevii din această școală, pionieri din județele Bihor, Bacău, Arad, Vâlcea, precum și de la Palatul pionierilor din București.

Simpozionul a avut drept scop dezvoltarea la copii, încă de timpuriu, a sentimentului de dragoste față de natura înconjurătoare, precum și a grijii pentru ocrotirea ei. Această acțiune este o prelungire și totodată o amplă scoatere în evidență a activității pe care o duce de mai mulți ani, în școala din Orașul Victoria, cercul de biologie, condus de neobositul profesor Nicolae Diminescu.

Comunicările pionierilor — departe de a avea un caracter infantil — au fost ținute pe baza datelor concrete, culese de ei în excursii sau în viața lor de zi cu zi. Ele s-au referit la natura din

interiorul apartamentului, de pe balcoane, la spațiile verzi din preajma locurilor de joacă și a microstadioanelor, din jurul orașelor sau de pe văi și munți. Copiii au venit cu soluții ingenioase privind ocrotirea naturii și îmbogățirea patrimoniului de verdețură atât de necesar combaterii poluării. S-a propus, cu acest prilej, înființarea Clubului național de ocrotire a naturii, cu secții diverse, care să organizeze tabere de patronare a parcurilor, monumentelor și rezervațiilor naturale. S-au instituit, de asemenea, unele zile, care, cu timpul, vor deveni tradiționale: ziua pădurii, a păsărilor etc.

La simpozion au participat, ca invitați, academicieni, profesori universitari, cadre didactice și pionieri din județele amintite.

Prof. MIHAIL NEGARA
Școala generală,
Orașul Victoria

În luptă cu focul

Într-una din zile, în curtea cetățeanului Jarcău Ilie din satul Vadu-Sorești (Buzău) a izbucnit un incendiu. Copilul acestuia, în vîrstă de trei ani și jumătate, rămas fără supraveghere, a început să se joace cu chibriturile. Frații săi

mai mari erau amîndoi la școală, iar mama, cu treburile prin casă, nu știa cu ce se îndeletnicește băiatul în curte. Tot jucîndu-se, copilul a dat foc unei grămezi de coceni, aflată nu departe de casă, apoi, speriat, a alergat și s-a înscuiat într-o cameră.

Cînd mama a observat isprava fiului, incendiul luase proporții îngrijorătoare. Ajutoarele au venit prompt, din partea unor vecini aflați acasă, dar numărul lor era insuficient pentru potolirea focului. În cîteva minute, la fața locului a sosit un grup de treizeci de elevi și pionieri, care s-au avîntat, cu mic cu mare ca un singur om; după o luptă aprigă au reușit să localizeze și să stingă acest incendiu. Pașubele înregistrate au fost

minime. În fruntea celor care au participat la această acțiune ieșită din comun s-au aflat pionierii frunțași la învățătură: Suditu Gheorghe, Jarcău Ion, Anghelescu Paul, Necula Ispas, Jarcău Emanoil și alții. Ei au dat dovadă de un curaj deosebit sînd mai mult timp pînă la briu în apa vadului de unde scoteau apa necesară cu gălețile. Au salvat, în felul acesta, casa, dependințele, animalele, furajele și, mai ales viața copilului în cauză care se afla baricadat în odaie. Credem că formația de pompieri voluntari a pionierilor din Școala generală Vadu-Sorești, județul Buzău, merită toate felicitările.

GEORGE NIȚĂ
elev în cl. a V-a

ȘCOLI ANIVERSARE

„Pomul de lumină” din Argeș

În anul 1962, arăta tov. Gh. Năstase, prim secretar al Comitetului județean P.C.R. Argeș, în revista studentescă „Juventus” din Pitești, în Argeș a fost sădit, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului nostru, „un pom de lumină”, necunoscut pe

acele plaiuri pînă atunci, care, să și unească roadele de lumină cu cele ale hidrocentralelor de pe Argeș: Institutul pedagogic de trei ani, primul institut de învățământ superior de pe locurile unde au cîtorit Basarabii. Apariția unui institut de învățământ superior în Argeș a fost posibilă grație transformărilor înnoitoare din perioada socialistă — valența universitară a Argeșului fiind consecința directă și logică a vastului proces de industrializare și culturalizare.

Serbările ocazionate de primul deceniu de învățământ universitar în Argeș au prilejuit un bilanț impresionant: învățământul are în prezent patru facultăți cu 9 secții, iar în Pitești au mai fost create în ultimul timp încă patru facultăți de subingineri. În cei zece ani ce s-au scurs Institutul pedagogic din Pitești a trimis spre satele noastre însetate de lumină circa 1.400 profesori de limba română, limba franceză, matematică-fizică, științe naturale și agricole. Recent, la secțiile existente, au fost adăugate noi secții de limbi străine: engleză-română, rusă-română, fizică și cunoștințe tehnico-productive, educație fizică.

Momentul central al evenimentului jubiliar l-a constituit sesiunea de comunicări științifice ale cadrelor didactice și studenților. Au fost prezentate 124 comunicări susținute de academicieni, profesori universitari,

cercetători și 46 de comunicări susținute de studenții și absolvenții institutului.

Tematica comunicărilor a fost axată pe cercetări fundamentale, cit și pe cercetări cu caracter practic, cu aplicabilitate în producție și, în sfîrșit, pe cercetări cu caracter economic, social, didactic.

Au fost dezbătute probleme ale limbii și literaturii vechi, ale unei metodologii a istoriei literaturii contemporane, probleme de dialectologie și, în special, probleme legate de trecutul și prezentul cultural al Argeșului.

Tot atât de legate de contemporaneitate au fost problemele dezbătute în cadrul secției de științe sociale, pedagogice, metodice.

Probleme cu caracter fundamental au fost prezentate și în cadrul secției de științe naturale. Majoritatea temelor de la această secție au avut un caracter aplicativ, preconizînd îmbunătățiri în domeniul zootehnic și culturilor de porumb, al pomiculturii din Argeș etc. Comunicările de la secția de matematică-fizică au fost axate pe cercetări fundamentale cu aplicabilitate didactică.

La toate acestea trebuie adăugate cercetările cadrelor didactice ale institutului, contribuția lor fiind subliniată de specialiștii invitați.

Sesiunea științifică a studenților s-a remarcat îndeosebi prin cercetarea problemelor locale: nume de

locuri, plante etc., precum și prin susținerea referatelor la secțiile de limbi străine în limbile respective (franceză, engleză).

Pentru a marca acest popas jubiliar în mod deosebit, profesorii, studenții și absolvenții institutului s-au constituit într-o societate culturală de tip universitar „Universitas”. În scopul de a contribui la perfecționarea lor politică, științifică, culturală și de a răspîndi în mase ideile și realizările științei și tehnicii contemporane.

Ideea centrală care se desprinde din aceste manifestări la care au participat rectori, prorectori, decani, șefi de catedre de la toate institutele de învățământ superior din țară este aceea subliniată de rectorul institutului, Marin Z. Mocanu, și decanul Facultății de filologie, prof. dr. Gabriel Tepelea, că institutul pedagogic și-a făcut simțită prezența în regiune nu numai pe plan didactic, ci a contribuit la vivificarea vieții locale, a societăților culturale, a revistelor, demonstrînd alături de alte centre nou create în anii noștri că România socialistă nu respiră astăzi doar prin plămîni Capitala. Aniversarea de la Pitești e o demonstrație simbolică a ceea ce regimul nostru a reușit să creeze în acest oraș și în alte centre provinciale în numai 10 ani. „Pomul de lumină” din Argeș nu e singurul.

E. VERZEA

DE LA CONDUITĂ LA RESORTURILE EI

Evident, efectul investițiilor educative pe care le fac profesorii în tinerețea școlară se materializează în primul rând în atitudini, în gesturi, în fapte, în conduita generală a elevilor. Într-un moment în care problemele educației în spiritul eticii și echității se pun cu atîtă acuitate pentru întreaga noastră societate, și cînd problema profilului moral al tineretului se cere privită sub toate complexele și subtilele ei aspecte, ni se pare oportun ca evaluarea efectelor educației să se opereze nu numai prin prisma acestor manifestări exterioare, ci și printr-un sondaj al mentalității elevilor, al structurilor de idei care condiționează comportarea lor. Cu scopul de a pune în evidență atare aspecte, am ales cîțiva elevi dintr-un liceu bucureștean, recunoscuți pentru conduita lor exemplară, pentru calitatea activității lor școlare și am provocat convorbirea pe care o redăm în rîndurile de mai jos. La discuția noastră au participat: Viorica Cirstei (anul III A.), Cornelia Condruț (anul IV C.), Viorel Frincu (anul IV C.), Irina Haiduc (anul IV A.), Carmen Niculescu (anul IV A.), Bogdan Ruse (anul IV A.), elevi ai Liceului „George Coșbuc”.

Red.: Ce considerați a fi pentru voi datoria morală fundamentală?

I. Haiduc: Nu vreau să spun lozinci. Dar datoria noastră fundamentală nu poate fi formulată, după părerea mea, decît într-un singur fel: să ne consacram toată energia făuririi societății socialiste multilateral dezvoltată. Sînt tineri care cred că dacă am ajuns în socialism nu prea mai au mare lucru de făcut. Dar ceea ce s-a făcut pînă acum este doar un început. Un început grandios, dar un început. Trebuie să muncim astfel încît să contribuim la dezvoltarea acestei societăți. Și asta nu abia atunci cînd vom deveni oameni maturi, ci de pe acum, formîndu-ne astfel încît să răspundem marilor imperative sociale care ne așteaptă.

Red.: De ce depinde această atitudine?

V. Cirstei: Cred că de capacitatea de a-ți învinge egoismul nativ. Noi vom forma viitoarele rînduri ale intelectualității. Dacă vom fi ingineri sau medici, va trebui să gîndim această profesie nu în primul rînd pentru noi înșine, ci pentru societate, pentru cei din jurul nostru, pentru ceilalți.

C. Niculescu: Părerea mea este

că această atitudine depinde în primul rînd de conștiința fiecăruia.

Red.: Și conștiința?

C. Niculescu: De mediu, de profesori, de familie, de noi toți.

C. Condruț: Socotesc că depinde, în primul rînd, de tine însuși. Dar și de societate. Trebuie ca interesele individuale să se acorde perfect cu cele ale societății.

C. Niculescu: Conștiința presupune și capacitatea de a gîndi corect. De a ști să alegi între ce trebuie să faci și să nu faci.

I. Haiduc: Un exemplu în care conștiința nu funcționează corect, îl constituie cazul tinerilor cărora nu le place să muncească. Sînt puține exemple de astfel de tineri care duc o viață parazită. Dar oricît de puțini ar fi, ei constituie un blam pentru noi toți cei ce facem parte din generația lor. Conduita lor nu depinde numai de profesori, de familie ci de întreg mediul social în care trăiesc. Și în mediul acesta ne aflăm și noi cei de o vîrstă sau aproape de o vîrstă cu ei. S-au format brigăzi de profesori care au vizitat acasă astfel de tineri pentru a-i convinge să și schimbe modul de viață. Dar cred că aceasta era, în egală

măsură și o datorie a noastră, a celor din generația lor.

C. Condruț: Ar trebui să ne gîndim puțin. Poate pe undeva, în rîndurile celor ce nu vor să muncească sînt trecuți în mod greșit și tineri care au anumite idealuri de viață, o ambiție fantastică de a și le realiza. Nu cred că trebuie să sacrifici idealul tău de dragul intereselor de moment ale societății. Fiindcă abia atunci cînd îți vei realiza ambiția profesională vei putea fi cu adevărat de folos societății. Eu am toată înțelegerea pentru cei care încearcă cu o disperare oarbă să intre la o facultate.

Red.: Ce imensă eroare!

C. Niculescu: Ei gresesc și față de societate și față de ei înșiși. Aici ar trebui să intervină conștiința care să-i ajute să înțeleagă că perseverența lor pe un drum fără sorți de izbîndă este dăunătoare. Să zicem că tînărul în cauză vrea să devină medic. Și după trei ani de încercări, va reuși cu chiu cu vai să intre în facultate. Va fi un student mediu și un medic mediu. Dar acest mediu într-o profesie care nu este pe măsura lui putea fi excelent într-o altă profesie.

B. Ruse: E limpede. Cel ce nu reușește să se realizeze și-a greșit alegerea, are un ideal fals care nu corespunde capacității sale.

Red.: Partidul nostru ne-a propus un model uman de mare puritate morală. Cum credeți că se poate ajunge la el?

B. Ruse: Printr-o viguroasă concentrare generală de energie în vederea transformării oamenilor. Dar cred că această transformare nu se va petrece instantaneu, ci în timp. Nu poți apăsa pe un buton și să-i faci dintr-o dată pe toți oameni buni. Dar, neîndoindu-ne, intenția partidului, normele de conduită elaborate de el vor grăbi acest proces.

C. Niculescu: Trebuie să credem în modelul de puritate morală pe care ni l-a propus partidul și să luptăm pentru realizarea lui, chiar dacă el nu se va realiza imediat.

I. Haiduc: Oamenii care au făurit societatea noastră au luptat pentru idealuri care urmau să se împlinescă în timp. Cred că cei care în 1921 au înființat Partidul Comunist Român nu sperau ca dintr-o dată societatea să se îndrepte. Dar ei au știut să spere și să creadă, să lupte pentru îndeplinirea visului lor. Și noi trebuie să luptăm, să sperăm, să credem într-o transformare radicală a fizionomiei morale a oamenilor. Avem garanția că aceasta se va întîmpla în spiritul de previziune al partidului, de-atîtea ori verificat și confirmat în practica socială.

Red.: V-ați referit deseori în convorbirea noastră la conștiință. Ce loc atribuieți ei și curajului în raport cu conștiința?

V. Frincu: Deosebit de important. Fără aceste atribute conștiința nu poate funcționa, nu poate fi înțeleasă după cum nu poate fi înțeleasă fără sinceritate, generozitate, orientare ideologică, patriotism etc.

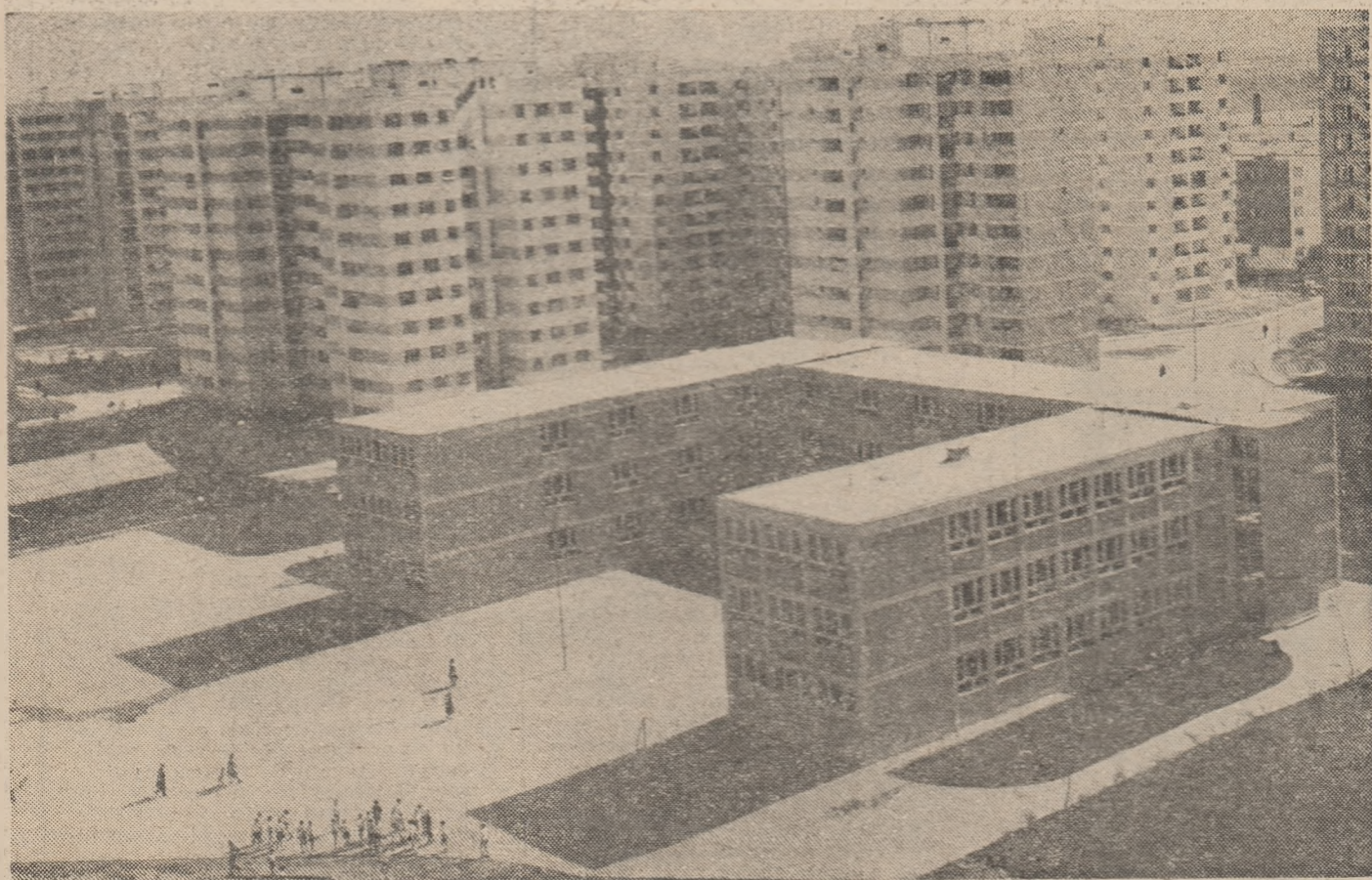
V. Cirstei: Am urmărit la televiziune o anchetă în care erau date exemple de curaj, între altele, chiar de eroism. De exemplu, un om a salvat un copil dintr-un incendiu. Dar cred că avem ocazia să dăm dovadă de curaj nu numai în astfel de împrejurări excepționale. Viața ne solicită curaj în fiecare moment.

C. Niculescu: Am să dau un alt exemplu. Dacă un coleg al nostru ar urma să fie sancționat fără să fie vinovat, noi ar trebui să-i dovedim nevinovăția, chiar dacă am risca să fim noi înșine sancționați. Exemplul pare absurd, dar am în vedere o situație care s-a întîmplat într-adevăr. Curajul poate fi manifestat și în apărarea adevărului.

La o sumară evaluare, răspunsurile pe care ni le-au dat elevii în această anchetă ne demonstrează că, în general, conduita etică a tinerilor își are acoperire în resorturi raționale și afective, în convingerile, în concepțiile lor. Dar simpla corectitudine a conduitei nu este o garanție a clarității ideilor și convingerilor lor — vezi răspunsul elevei care punea ambițiile personale în balanță cu idealurile societății — de unde rezultă necesitatea de a ne asigura în permanență, în procesul educativ, nu numai de calitatea manifestărilor elevilor noștri, ci și de a convingerilor morale intime care stau la baza acestora.

OCTAVIAN BUZESCU

O imagine obișnuită pentru fizionomia pe care a căpătat-o patria noastră în cei 25 de ani care s-au înscris pe răbojul istoriei de la proclamarea republicii.

În centrul aglomerației arhitectonice, o școală, unul din miile de noi lăcașuri în care se formează profilul intelectual și moral al tineretului nostru

Activitățile tehnico-productive

Învățătorului — o formație practică mai adecvată

Desfășurarea activității în cabinete și ateliere cere din partea învățătorilor o pregătire mai temeinică, utilizarea unui material didactic variat și de înaltă eficiență, precum și deprinderi practice de muncă productivă formate încă din liceul pedagogic, deprinderi necesare pentru continua împropățare a materialului ilustrativ, pentru recondiționarea operativă a celui existent etc.

La ora actuală, trebuie să recunoaștem, liceele pedagogice nu asigură în suficientă măsură pregătirea unor învățători de o formație mai largă, elastică, în sensul că o serie de probleme, în fond ne-complicate, care cer existența unor priceperi și deprinderi de muncă tehnico-productivă, nu pot fi rezolvate prin eforturi personale. Învățătorii respectivi fiind nevoiți să apeleze la persoane din afara școlii.

Nu contestăm faptul că există în liceele pedagogice elevi care posedă asemenea deprinderi. Acesta este însă în prea mică măsură meritul școlii, deoarece planul de învățământ și programele școlare oferă puține posibilități în acest sens. Se simte nevoia pregătirii viitorilor învățători și în domeniul muncii tehnico-productive (desigur, într-un alt registru decât al elevilor de la liceele de cultură generală), care reclamă ca îndemn al muncii adresat copiilor să fie susținut de o înaltă competență practică a educatorilor.

Fără a încerca o analiză amănunțită a problemei și fără a avea pretenția că prezentăm soluții definitive (problema rămâne deschisă și altor opinii), am dori totuși să sugerăm câteva măsuri posibile care ar putea duce la creșterea eficienței muncii în liceele pedagogice de învățători:

— Credem că planul de învățământ cu privire la obiectele desen și lucrul manual ar trebui revizuit în sensul de a li se stabili un loc și o finalitate mai precise în sistemul obiectelor de studiu (atât la liceu, cât și la clasele I—IV). Programele școlare respective să fie alcătuite pornind de la ideea centrală că viitorul învățător trebuie să aibă și alte deprinderi decât cele strict didactice pentru a fi, fără exagerare, un învățător-tehnician.

— Înființarea la liceele pedagogice a unor ateliere de confecționare și reparare a materialului di-

dactic a căror dotare ar putea fi asigurată de întreprinderile din localitate. Atelierele să fie conduse de profesori competenți, de preferință recrutați din rândul acelora care au ca specialitate desenul sau lucrul manual.

— Profesorul conducător de atelier va colabora cu profesorii metodiști, elaborând împreună planul de producție al atelierului în funcție de cerințele practicii pedagogice, de etapa parcurgerii problemelor de metodică și de condițiile previzibile în care se va desfășura procesul de învățământ în școala viitorului.

— Acolo unde școala de aplicație funcționează în același local cu liceul pedagogic, unele activități de lucru manual ale claselor I—IV s-ar putea desfășura cu mai mult succes în atelierul respectiv, învățătorul urmînd să fie sprijinit în muncă de către un elev al liceului, în cadrul practicii de o zi.

— Elevii claselor de aplicație ar putea contribui la confecționarea și repararea de material didactic necesar activității la clasă, ar putea confecționa jucării pe care să le ofere copiilor de la grădiniță cu ocazia unor manifestări comune.

— Elevii liceului pedagogic pot confecționa și repara material didactic prin care să contribuie la buna desfășurare a procesului de învățământ în liceul pedagogic, la creșterea calității lecțiilor de probă, pot alcătui seturi de material didactic pe care să-l utilizeze la viitoarele locuri de muncă. O parte din materiale ar putea fi valorificate, urmînd să intre în inventarul unor școli din apropiere cu posibilități mai reduse în privința autodotării. În atelier s-ar putea efectua și lucrări de întreținere și înfrumusețare a școlii.

S-ar putea ridica obiecția că formarea la elevii liceului pedagogic a unor deprinderi de muncă tehnico-productivă se rezolvă, ori s-ar putea rezolva prin activitatea în cadrul unor cercuri de elevi, dar aceasta este numai o rezolvare de moment, parțială, care nu poate satisface cerințele școlii. Viața demonstrează tot mai convingător că învățătorul capabil să folosească atât metodele moderne de predare, cât și strungul, menghina etc. va fi o realitate a școlii de mîine.

Prof. IOAN DOBRE
Liceul pedagogic Abrud. jud. Alba

Atelierul-școală de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Craiova :
Inițiere în tehnologia motoarelor sincron

Șase întreprinderi — șase ateliere școală

O clădire de școală obișnuită, care a aparținut pînă de curînd Școlii generale nr. 25 din Capitală, undeva foarte aproape de intersecția cu Șoseaua Ștefan cel Mare. Deasupra intrării, o inscripție laconică: „Atelierul-școală Liceul «Dimitrie Cantemir»”. Este unul din atelierele inter-școală înființate în acești ani, o formă deosebit de originală prin care se realizează instruirea practică-productivă a elevilor. Este o adevărată întreprindere industrială. Șase ateliere cu profil diferit sînt cuprinse aici: electronică, montaje electrice, lăcătușărie, țimplărie, confecții textile și confecții tricotate. Fiecare dintre ele este patronat — cu tot ceea ce implică această noțiune astăzi în relația dintre o școală și o întreprindere economică — de șase întreprinderi bucureștene, și ele de profil diferit, care, în acest mod inedit, se întîlnesc și colaborează, contribuind efectiv la realizarea sarcinii fundamentale trasate școlii noastre, de a forma tineretul pentru viață: „Electronica”, Cooperativa „Electrobobinajul”, Fabrica de elemente automatizate (F.E.A.), C.I.L.-Pipera, Cooperativa „Munca și arta” și „Tricotextil” (acesta din urmă sprijină atelierul de tricotate). În această originală uzină școlară în toate cele 6 zile lucrătoare ale săptămîinii, sub îndrumarea a 20 de maiștri-instruciori, 1.800 de elevi lucrînd în două ture cite o zi

pe săptămîină (sau în cazul elevilor claselor a IX-a și a X-a ale școlii generale, cite două zile). Își lasă caietele, cărțile, rigla de calcul și alte instrumente școlare — e un fel de a spune își lasă — și după ce îmbracă halatul de lucru muncesc efectiv 6 ore dau produse care fac parte integrantă din producția întreprinderilor patronatoare.

Atelierul-școală al Liceului „Dimitrie Cantemir” a fost inaugurat la începutul anului școlar trecut în prezența secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Este o inaugurare cu profunde semnificații...

„Complexul” cuprinde elevii din clasele V—X ale școlii generale nr. 24 și 26 și elevii ai liceului „Dimitrie Cantemir”, „Spiru Haret” și nr. 10. Fetele lucrează cot la cot cu colegii lor în atelierele cu specific „masculin”: electronică, montaje electrice, lăcătușărie.

„Există — imi spunea profesorul coordonator al centrului, Ion Dragomirescu — două forme de a realiza planul de producție al atelierelor pe bază de comenzi primite de la întreprinderile care patronază atelierele și cu care, în acest scop sînt încheiate contracte, sau pe bază de comenzi pentru diferite instituții școlare, comenzi primite prin Inspectoratul școlar al municipiului București”.

Făcînd un scurt bilanț economic al anului școlar 1971—1972, prof. Nae Mocanu, directorul, liceului coordonator „Dimitrie Cantemir”, imi dădea o cifră care, privită cu atenție în contextul ei real, este grăitoare: beneficiul realizat a fost de 60.000 lei. Sarcinile de plan în acest an numai pe trimestrul I sînt evaluate la 150.000 lei producție marfă.

Contractele încheiate prevăd obligații foarte stricte din partea atelierului-școală. Astfel, atelierul de electronică execută pentru întreprinderea patronatoare adaptor pentru televizoare, o producție zilnică de 1.000 bucăți. Anterior, pentru aceeași întreprindere a fost executată o comandă de replete.

În atelierul de electromontaj, începînd din trimestrul următor, elevii vor trece la bobinarea de motoare dinam pentru auto „Carpati”. În ce privește atelierul de lăcătușărie și de țimplărie, ele au primit comenzi pe specific din partea Inspectoratului școlar al municipiului București. Elevele de la confecții-tricotate și confecții-textile au avut de executat și comenzi de la Romarta copiilor.

Intenția conducerii acestui centru de ateliere-școală — ne relatea profesorul coordonator Ion Dragomirescu — este de a deschide un magazin de desfacere a produselor celor șase ateliere.

Este o consecință firească a dezvoltării producției lor.

J. FARKAS

I. TENESCU

De la bresle la industria modernă

Orașul Tîrgu-Secuiesc este cunoscut sub numele de „oraș al breslelor”. Maiștrii pielari, olari, tăbăcari, fierari și lăcătuși erau renumiți în întreaga țară. La fiecare pas, în Tîrgu-Secuiesc ești impresionat de cite o ușă, poartă sau fațadă sculptată, de forma și așezarea curioasă a caselor, după necesitățile breslelor pentru că îndărătul fiecărei case se găseau atelierele. Aceste meșteșuguri cu tradiție sînt continuate și astăzi de elevii liceului care își desfășoară activitățile tehnico-productive în cele 5 ateliere din incinta școlii: de artizanat, de țimplărie, de lăcătușărie, de automecanică și o microîntreprindere textilă. Această varietate de profile asigură o diversificare a activității productive a elevilor și are în vedere aptitudinile și interesele lor. Liceul este patronat de Fabrica de confecții „Secuiana” și de C.E.I.L.

„Atelierul de lăcătușărie — ne spune maestrul-instrucior Máthe György — a fost pus în funcțiune în urmă cu un an, cu ajutorul elevilor și al întreprinderii patronatoare-C.E.I.L., din localitate. Aceasta a a-

sigurat dotarea atelierului cu sculele necesare, cu menghine și cu freze. Funcționează 4 grupuri de lăcătuși și 2 de electrotehnicieni, cu cite 15 elevi. Instruirea elevilor în această meserie cuprinde un ciclu de 4 ani. În primul an, elevii învață operațiunile necesare procesului tehnologic, își însușesc folosirea corectă și eficiență a sculelor, a frezelor; elevii din anul II confecționează stative pentru școală și execută toate reparațiile de „specialitate” în școală; cei din anul III lucrează pentru întreprinderea patronatoare, execută finisarea și asamblarea balamalelor șarniere, iar elevii anului IV lucrează în fabrică. Astfel, se realizează integrarea lor în activitatea productivă în condițiile reale ale procesului de producție din fabrică. Aici ei execută operații de filetare, de finisare, de asamblare, la nivelul cerințelor întreprinderii. După acest ciclu de 4 ani, elevii vor primi atestatul în meseria de lăcătuș mecanic. Peste doi ani, vor ieși primii lăcătuși ai Liceului din Tîrgu-Secuiesc, atestați în meserie.

FORMAREA SPIRITULUI ȘTIINȚIFIC-EXPERIMENTAL

Formarea spiritului științific la elevi, care reprezintă o sinteză a unor capacități specifice omului societății noastre: cunoștințe, cultură științifică, inventivitate, originalitate, creativitate, capacitate de a cerceta, de a experimenta, nu poate fi lăsată, atât sub raportul conținuturilor informaționale, cât și al metodologiei, numai pe seama ultimei trepte de școlaritate — adică a liceului (așa cum se concepe uneori).

Acest obiectiv este rezultatul unui proces specific, care se realizează sub toate componentele sale în mod treptat, potrivit anumitor legități psiho-pedagogice, adică așa cum se formează personalitatea umană, începând cu primele influențe educative organizate.

Din aceste motive, sînt pe deplin întemeiate opiniile care susțin ca predarea științelor să înceapă cît mai devreme, pentru ca elevii să fie introduși în cunoașterea elementelor științelor naturii încă din primele clase — bineînțeles într-o formă accesibilă puterii lor de înțelegere.

Școala noastră și-a înscris unele realizări pe calea acestor orientări moderne.

Introducerea în clasa I a unei discipline noi „Cunoașterea mediului înconjurător” reprezintă un început în această direcție. De asemenea, în clasele a II-a și a III-a s-a introdus ca disciplină distinctă „cunoștințe despre natură”. În vechile programe și manuale unele cunoștințe despre natură erau prezentate în cadrul textelor și lecțiilor de citire. Nefiind încadrate într-un sistem tematic, asemenea cunoștințe erau sporadice, neorganizate, nu puteau conduce la o cunoaștere coerentă a obiectelor, fenomenelor și proceselor realității, și ca atare erau lipsite de potențe pe linia formării unei culturi științifice.

Actuala programă reprezintă un progres în cadrul preocupărilor ce se manifestă atât la noi, cît și în alte părți, pentru structurarea cunoștințelor, încadrarea și gruparea lor în sisteme la diferite nivele de organizare. Dar, esențialul în complexul acțiunii educative, centrul de greutate care polarizează și vitalizează toate celelalte mijloace, îl reprezintă metodele, complexul de metode.

Obiectivele care stau azi în fața școlii, conținuturile noi prevăzute în programe nu pot fi realizate și valorificate prin metode izolate, oricum s-ar numi ele, care conduc la construcția unor lecții strînse în

scheme rigide. Schematismul, formalismul care se mai întîlnește în școală se datorește și unei astfel de mentalități „pansofice” de a atribui unei metode didactice valori absolute, ajungîndu-se în unele cazuri la o subordonare a scopului metodelor. Astăzi, este mai potrivit să vorbim de concepția metodologică în spiritul căreia metodele se combină și se structurează, se întrepătrund în desfășurarea și realizarea actului educativ direcționat spre un anumit scop.

În ce privește predarea cunoștințelor despre natură, programa prevede nu numai conținutul informațional — de a forma la elevi un sistem de noțiuni despre plante și animale, despre diferite fenomene și procese ale naturii, ci face unele referiri și la o nouă concepție metodologică care trebuie să călăuzească activitatea învățătorilor.

Fată de modalitățile anterioare, cînd cunoștințele despre natură la clasele I—III se predau pe baza textelor din manualul de I. română cu ajutorul citirii explicative, cu toate neajunsurile amintite, în noua concepție citirea textelor din manual reprezintă o etapă ultimă a procesului de cunoaștere. Procesul cunoașterii începe cu observarea organizată a plantelor, a animalelor, a proceselor în natură, acolo unde ele există și se produc, în condiționările și interdependențele lor reciproce. Observarea are loc pe baza unor scheme logice și operaționale pe care elevii le asimilează în procesul utilizării lor, dobîndind instrumente de cunoaștere, de studiere a realității. Este vorba de acele planuri după care se studiază plantele, animalele, mineralele, rocile, dirijînd procesele de observare și gîndire ale elevilor spre ceea ce este esențial, spre înțelegerea interdependențelor, a cauzalităților, însușirea unor idei centrale în jurul cărora se vor organiza cunoștințele, atât în această etapă școlară, cît și în cele următoare, cum ar fi: unitatea și interacțiunea organism-mediul adaptabilitatea, evoluția, dezvoltarea ș.a.

Această structură și dinamică a actului cognitiv — pe baza căreia se construiește dialogul cu elevii — permite valorificarea observațiilor și reprezentărilor lor anterioare, corectarea și precizarea noțiunilor empirice, dezvoltarea spiritului de observație, capacitatea de a descoperi, cu ajutorul comparației, analizei, sintezei, abstractizării și generalizării a trăsăturilor esențiale, ale obiectelor și fenomenelor ceea ce repre-

zintă în fond însuși procesul logic al formării unor noțiuni corecte, și a concepției științifice despre lume la elevi.

Important este ca prin activitățile desfășurate în cadrul lecțiilor elevii să învețe să observe, să studieze natura. Așa cum spune un pedagog contemporan, „elevii să vadă nu numai să privească, să pătrundă cu privirea în esența lucrurilor...” (Robert Dothens).

O altă idee directoare în predarea și însușirea cunoștințelor despre natură, potrivit pedagogiei active moderne, se referă la antrenarea elevilor într-o activitate de cercetare, de investigație și de aplicații practice, oricît de restrînse ar părea dimensiunile acestor preocupări la vîrsta școlară mică. Ne referim la activitatea pe care pot și trebuie s-o desfășoare elevii în legătură cu calendarul naturii, la colțul naturii vii, în cadrul școlii sau acasă în cadrul muncii lor independente, în grădina școlară sau în gospodăria părinților, în parcuri. Acestea reprezintă pentru elevi adevărate laboratoare unde își însușesc treptat unele metode și tehnici ale muncii de cercetare, ca de exemplu: urmărirea în timp a unor fenomene, consemnarea lor, efectuarea unor experimente, observarea continuă a proceselor de creștere la plante și animale, dezvoltarea lor sub influența factorilor de mediu, a condițiilor și îngrijirilor pe care le acordă omul. Elevii dobîndesc astfel cunoștințe, tehnici și metode de lucru, instrumente de gîndire și acțiune acționînd, desfășurînd o activitate intelectuală și practică.

Într-o asemenea concepție metodologică este firesc ca dialogul cu elevii să se desfășoare nu de la bănci în jurul catedrei, ci la „colțul naturii”, în grădină, în livadă, în mediul natural, unde cresc și se dezvoltă plantele și animalele, iar lecția să se desfășoare nu numai în clasă, ci mai mult în afara clasei și să dobîndească, în funcție de fiecare situație, structuri diferite.

Totodată, sarcinile didactice specifice care revin acestei discipline nu se pot realiza numai în cadrul lecției de tip tradițional. Diferite forme de observații și conținuturile lor, activitățile legate de elaborarea calendarului naturii, cele desfășurate la colțul naturii, sau în diferite situații practice solicită munca în grupe, în echipe, o varietate de activitate independentă și individuală.

Conf. univ. dr. EUGEN BLIDEANU

Educația rutieră a elevilor

Perfecționarea rapidă a mijloacelor auto și avantajele reale aduse de ele în circulație au făcut ca, inițial, să treacă neobservate unele urmări pe care automobilul, odată cu dezvoltarea mijloacelor de kilometri, le lasă pe căile rutiere ce le străbate. Dar primele semnale de alarmă au fost trase totuși la timp, au fost elaborate legi și regulamente care îngredesc goana pe șosele, au fost stabilite condițiile pe care trebuie să le întrunească persoanele de la volan și obligațiile în ce privește prioritatea — toate cu un singur scop: securitatea vieții oamenilor.

În ultima vreme au fost luate o serie de măsuri menite să ducă la o temeinică educație rutieră și a copililor, încă din primii ani de școală. Aceste acțiuni au fost materializate prin constituirea patrulelor școlare, instruite și echipate de organele de miliție, prin tipărirea în tiraj de masă a manualelor de circulație difuzate în școli, destinate pe cicluri tuturor elevilor și, în final, însușirea cunoștințelor elementare de circulație prin predarea anuală a 9 ore cu asemenea tematică. Toate măsurile întreprinse pînă acum, ca și cele ce se vor mai lua, sînt generate de faptul că, an de an, ca urmare a necunoașterii sau ingnorării legilor de circulație, numeroși copii și tineri au căzut victime ale unor accidente cu urmări deosebit de grave. Este inadmisibil ca după ce părinții, școala și societatea, în general, au făcut eforturi pentru creșterea și educarea unui tînar, viața lui să fie pusă în pericol de o simplă acțiune nechibzuită, acțiune ce putea fi evitată și pentru care nu s-a insistat la timpul potrivit. Sînt frecvente cazurile cînd copiii se joacă pe partea carosabilă a drumurilor publice, traversează strada în fugă și prin locuri nepermise, nu se asigură la traversare, circulă pe scările mijloacelor de transport. Toate acestea se petrec sub ochii cetățenilor care nu iau atitudine, lăsîndu-i pe aceștia să se expună accidentelor.

Fenomenele relatate demonstrează cu prisosință două lucruri. În primul rînd, procesul de educație rutieră din școală nu s-a desfășurat în cele mai bune condiții; în al doilea rînd, părinții nu au dat atenție acestei probleme, ei înșiși oferind uneori exemple negative pentru copii. Astăzi nu ar fi dispărut dintre noi fosta elevă a Liceului „Aurel Vlaicu” din București, Botea Ortansa, dacă factorii citați mai sus și-ar fi făcut pe deplin datoria. Victimei i-au trebuit doar cîteva clipe de neatenție: circulînd cu bicicleta pe trotuar și discutînd din mers cu alte colege, a coborît brusc pe partea carosabilă în fața unei autobasculante. Întîmplări tragice au lăsat urme pentru tot restul vieții copiilor: Samfir Gheorghe, de 7 ani, Tegos Dumitru, de 8 ani, Ilie Florentina, de 7 ani ș.a. — victime ale accidentelor de circulație din vara trecută. Dacă ignorarea unor reguli de circulație expune tinerii la accidente cauzate din propria vină, există și situații cînd acestea, prin comportarea lor, expun, pe lângă pericolul autoaccidentării, și pe alții la asemenea urmări. Consider suficient să relatez, un singur caz, soldat din fericire doar cu avarierea gravă a autoturismului. Este vorba de elevul Neață Viorel de la Școala profesională „Electroaparataj” din Capitală, care, fără a poseda permis de conducere, a luat autoturismul tatălui său, parcat în fața blocului și a circulat pe mai multe străzi din cartierul Berceni, tîmpo-nîndu-se de un stîlp. Fiecare ne dăm seama de realul pericol pe care-l prezenta Neață Viorel în momentul cînd se afla la volan și firesc ne putem întreba: ce fel de educație a primit acest tînar?

Creдем că, prin includerea în procesul de învățămînt a predării cunoștințelor din domeniul circulației, se vor reduce și chiar evita multe întîmplări tragice.

Maior ANTON MARINESCU
Serviciul de circulație al Miliției
municipiului București

Aparatele — ajutor prețios în dobîndirea cunoștințelor

Puterea rațiunii

Salamon Sándor a vrut întotdeauna să instruiască. A devenit profesor. Talentul lui pedagogic și literar a fost profund influențat de doi profesori brașoveni: Szemler Ferenc, tatăl poetului, el însuși poet și profesorul de limbă franceză Heszka Bela. Sub influența acestor doi dascăli, elevul cu preocupări de științe naturale optează pentru secția maghiară-franceză a Universității din Cluj, unde, ca student, colaborează la reviste și ziare. Astfel se conturează scriitorul de mîine, filologul vastelor cercetări literare și pedagogul dominat de puterea rațiunii.

În anul 1945 este numit profesor la Sfintu-Gheorghe, unde funcționează și astăzi. În activitatea sa pedagogică înțelegerea bazată pe sensibilitatea scriitorului și rațiunea omului de știință se îmbină armonios. Multe generații de elevi își amintesc cu plăcere de orele de nouătat ale profesorului Salamon Sándor, de analizele literare dominate de logică și în același timp de afectivitate. În întrunirile cercului literar „Körösi Csoma Sándor”, condus de el, s-au format reprezentanți de seamă ai vieții noastre culturale, iar cercul lor dramatic înlocuia pe vremea aceea teatrul orașului. Într-un timp devine secretar literar al teatrului nou înființat al orașului. Și aici își continuă activitatea lui de pedagog, predind actorilor cursuri de istoria dramaturgiei, iar pentru inițierea elevilor organizează o serie de reprezentări teatrale din repertoriul național și universal.

Astăzi, din nou este profesor. Gradele II și I, obținute nu demult, dovedesc o permanentă prezălire profesională.

Opera scriitorului-profesor, care scrie sub numele de Sombori Sándor, se adresează tineretului, valorificînd bogata sa experiență pedagogică. Piese scurte scrie pentru exercițiul limbii franceze, inspirate de fabliaux-uri, reprezentate de elevii lui, romanul pentru tineret *Aventură în Harghita* (Kaland a Hargitán) și monografia intitulată *Secolul luminii* (A világosság százada), apărută în 1947 care a înlocuit mult timp manualul de istorie literară, fac parte din opera lui. Cu romanul și piesa intitulată *Gábor Aron* a avut un succes remarcabil, iar piesa *Take, Ianke și Cadîr* de Victor Ion Popa, tradusă de dînsul, a figurat mult timp în repertoriul teatrului din Sfintu-Gheorghe. Piesele lui pentru tineret vor apărea în curînd într-un volum selectiv.

Ca profesor, ca scriitor și ca reprezentant al Filialei Societății filologice din județul Covasna își desfășoară o largă activitate instructiv-educativă.

Profesorul-savant Salamon Sándor și scriitorul Sombori Sándor este un exemplu elocvent de rațiune, de înțelepciune și de sensibilitate al omului îndrăgostit de meseria de dascăl.

GABRIELLA CSIRE

PUNCTE DE VEDERE

Teste de cunoștințe matematice

Străduința de a găsi soluții convenabile pentru optimizarea învățămîntului matematic — necesitate acut resimțită în ultimul timp atît în țara noastră, cît și în străinătate — nu poate face abstracție de un aspect implicit al problemei și anume, de modul de evaluare al nivelului de însușire a cunoștințelor la această disciplină școlară. Practica curentă de apreciere, bazată pe lucrări scrise și examinări orale, prezintă o serie de carențe, ca: absența unor criterii unice și standardizate de apreciere, subiectivismul examinatorului, atmosfera de tensiune, hazardul, influența negativă a efectelor de ordin și halo etc. Toate acestea pot contribui la formarea unei judecăți eronate sau insuficient fondate cu privire la cuantumul real al achizițiilor matematice pe care le posedă un elev la un moment dat. Faptul nu trebuie neglijat, deoarece prin consecințele sale în legătură cu promovarea și selecția elevilor are o profundă semnificație socială, vizează interesele întregii colectivități.

Problema care se pune este de a elabora și utiliza metode cît mai obiective, cu ajutorul cărora să se poată face o evaluare cît mai exactă și adecvată scopului propus.

O bună parte din deficiențele semnalate pot fi depășite — după părerea noastră — prin introducerea în practica școlară a testelor pedagogice (de cunoștințe, docimologice). Elaborate în condiții științifice riguroase determinate, aceste teste prezintă o serie de avantaje comparativ cu metodele tradiționale: standardizarea modalităților de notare, obiectivizarea examinării, diminuarea hazardului, evitarea efectelor negative produse de ordinea prezentării în fața examinatorului, uniformizarea condițiilor de examen (loc, timp, atmosferă de lucru), reducerea timpului afectat desfășurării examenului etc. Desigur, ele prezintă și unele inconveniente, cum ar fi: efort și timp îndelungat de elaborare, o relativă fărîmitare a întregului în elemente separate, posibilitatea redusă de a surprinde originalitatea și bunul simț al subiectului examinat etc.

Considerînd ca punct de plecare această imagine asupra testelor pedagogice, am efectuat în cadrul Filialei Cluj a Institutului de științe pedagogice, în cursul anilor 1970—1972, împreună cu un grup de profesori de specialitate de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Cluj (V. Bucur, S. Lungu, A. Marișescu, D. Steroiu și E. Văleanu), mai multe cercetări experimentale. Scopul lor

a fost de a verifica ipoteza de lucru conform căreia testele de cunoștințe matematice sînt instrumente adecvate de evaluare a randamentului școlar și de selecție a elevilor în liceu. Nu vom prezenta acum întregul proces de evaluare, aplicare și etalonare a acestor teste, ci vom indica doar principiile după care ne-am condus și rezultatele mai importante obținute pînă acum.

S-a urmărit, în primul rînd, ca problemele incluse în test să acopere întreaga tematică a obiectului dat, să fie de așa natura încît să-i determine pe elevi la actualizarea unui volum cît mai mare de cunoștințe, din toate domeniile matematice studiate. Un al doilea principiu orientativ a fost de a include în test probe care să se adreseze cu precădere capacității de prelucrare creatoare a informației și nu de simplă reproducere a ei. Am încercat în acest mod să depășim un aspect vulnerabil al testelor și anume slaba solicitare a reflecției, a capacității de organizare a cunoștințelor. Sub raportul organizării, tendința a fost de a oferi elevilor probleme cît mai variate și diferite ca grad de dificultate, dar care să corespundă următoarelor cerințe: accesibilitate, formulare precisă, rezolvări rapide, alternarea ordinea în funcție de gradul de dificultate, cote bine determinate etc.

Concluziile mai importante care pot fi reliefate pe baza analizei calitative și cantitative a datelor obținute în urma aplicării experimentale a mai multor teste pedagogice de matematică, la clasele VI—IX, sînt următoarele:

1. Testele pedagogice permit profesorului de specialitate să-și formeze o imagine generală și adecvată despre nivelul de asimilare a cunoștințelor de către elevi. Totodată ele oferă posibilitatea de a evidenția domeniile și capitolele mai puțin aprofundate sau mai dificile pentru elevi, facilitînd astfel organizarea rațională a lecțiilor cu caracter recapitulativ și de sistematizare.

2. În al doilea rînd, oferă elevilor posibilitatea de a-și cunoaște mai bine propriile lor posibilități, de a se situa adecvat în ierarhia valorică a clasei sau colectivului din care fac parte. O astfel de autoapreciere contribuie la cristalizarea aspirațiilor școlare și profesionale, ceea ce este deosebit de important pentru conturarea opțiunilor profesionale și, în final, pentru integrarea tinerilor în viața socială.

3. Determinarea diferențelor individuale — funcție principală a ori-

cărui test — nu este un scop în sine, ci un mijloc de a alege dintr-un grup de candidați pe cei cu șansa cea mai mare de reușită într-o anumită profesie sau tip de școală. Sub acest aspect se constată că, prin sistemul de notare a rezultatelor, testele pedagogice oferă posibilitatea unei diferențieri pregnante, semnificative a subiecților. Așa, de exemplu, la „Testul de cunoștințe matematice pentru selecția elevilor în liceu”, cel mai bun candidat a realizat 76 puncte, iar cel mai slab 6. Între aceste limite se situează toți cei 141 de elevi, ale căror performanțe urmează, în linii mari, o curbă Gauss normală (la valori grupate în clase cu intervalul 7, frecvențele sînt următoarele: 8, 11, 21, 23, 24, 14, 13, 13, 10, 9).

4. Un alt avantaj este operativitatea desfășurării examenelor sau concursurilor de selecție. Pentru exemplificare, notăm că la „concursul” experimental de selecție a elevilor în clasa a IX-a examinarea unui candidat a durat aproximativ 15 minute.

5. O cerință esențială pentru orice metodă sau mijloc de apreciere sau măsurare este asigurarea validității sale. În experimentele noastre concordanta dintre test și criteriu a fost pusă în evidență prin corelarea performanțelor realizate de candidați cu randamentul lor școlar. Comparînd datele obținute la testul de matematică cu cele realizate la examenul oficial de admitere, se constată următoarele:

a) Între examenul cu test pedagogic și media anuală la matematică în clasa a VIII-a coeficientul de corelație $r=0.79$.

b) Între examenul tradițional (media scris + oral) și nota medie la matematică în clasa a VII-a $r=0.54$.

c) Între test și media trim. I din clasa a IX-a $r=0.75$.

d) Între examenul tradițional și media trim. I clasa a IX-a $r=0.55$.

Coeficienții de 0.79 și 0.75 reflectă un raport strîns între variabile, în timp ce 0.55 și respectiv 0.54 — unul moderat. Cu alte cuvinte, testul pedagogic este un instrument mai potrivit de evaluare a randamentului școlar decît probele tradiționale de examinare.

6. Procedînd la verificarea testelor de către 2 și 3 profesori, fiecare lucrînd independent, s-a obținut o concordantă aproape totală în notarea rezultatelor, ceea ce demonstrează că obiectivitatea testului nu a fost afectată de „ecuația personală” a examinatorului.

Toate aceste rezultate susțin ipoteza enunțată anterior. Elaborate pe baza unor criterii științifice și integrate în ansamblul altor metode de apreciere, testele pedagogice pot deveni instrumente de lucru prețioase pentru uzul școlii.

I. BERARU
Institutul de științe pedagogice
Filiala Cluj

CARTEA SOCIAL-POLITICĂ

„NATURA CONCEPTULUI ÎN LOGICA LUI HEGEL”

În colecția „Logos”, Editura științifică, sub îngrijirea prof. univ. dr. Gheorghe Enescu, a apărut o nouă lucrare intitulată „Natura conceptului în Logica lui Hegel”.

Autorul, Radu Stoichiță, analizează din perspectiva teoriei marxiste a reflectării, natura și funcțiile conceptului, așa cum apar ele în „Logica” lui Hegel. Lucrarea relevă fondul real al gândirii hegeliene, dimensiunile contribuției lui Hegel la analiza conceptului. În același timp, autorul întreprinde o valorificare

critică, din perspectiva dialecticii materialiste, a logicii hegeliene a conceptului, analizând apoi pe larg hipostazierea, fetișizarea și modul speculativ hegelian de a proceda în minuirea dialecticii, înfățișând astfel cititorului teoria reflectării la nivelul acestei prime abstracții — conceptul — și, prin aceasta, relevând dialectica reală, materialistă, a analizei procesului de cunoaștere a realității.

Cartea se adresează cadrelor didactice care predau științele sociale, celor ce studiază filozofia, logica, tuturor acelor care vor să-și îmbogățească cunoștințele în acest domeniu.

O. B.

Cartea recent apărută a lect. univ. V. Lăscuș, „Cercetări asupra opțiunii profesionale”, se înscrie ca o contribuție valoroasă pe linia eforturilor de trezire a interesului pentru vechea și mereu actuala problemă a alegerii, de către tineri, a drumului de urmat în viață. Unul din meritele autorului este de a nu se fi rezumat la folosirea metodelor „clasice” de cercetare: sondaj, anchetă, chestionar, compunere. El a căutat o apropiere mai mare de subiecți (elevii cercetați), prin discuții individuale sau în grup, convorbiri cu părinți, profesori, diriginți, consultarea documentelor școlare etc. Minuirea cu pricepere a acestui complex de metode a permis cercetătorului clujean obținerea unor bogate și foarte interesante date privind modul de conturare, exprimare și realizare a opțiunilor profesionale ale elevilor din școala de cultură generală. Cu toate progresele realizate în ultimii ani, școala continuă să aibă încă un rol scăzut în informarea profesională a elevilor. O cifră este grăitoare în acest sens. Au-

torul cercetărilor pe care le prezentăm constată că, doar în 12% din cazurile studiate, școala și profesorii au constituit surse de informare profesională. În rest, și-au spus cuvântul, așa cum s-au priceput, părinții, rudele, prietenii, cunoscuții etc. Urmărea firească a acestui fapt este lipsa de informare sau informarea greșită a celor puși în situația de a decide: „Încotro s-o ia?”. Sint edificatoare în acest sens câteva exemple de un haz dureros. După unii elevi profesiunea de inginer s-ar însuși prin liceul pedagogic; cea de medic, printr-o școală profesională și o facultate specială; cea de zootehnician, prin liceul zoologic; cea de actor, prin liceul dramatic; cea de zidar, prin școala de arhitectură, etc. (p. 66—67). Pornind la drum cu un astfel de „bașaj” informațional, elevii din clasele terminale ale școlii de cultură generală intră fără busolă în deșul pădurii, care este lumea profesiunilor. Toate acestea sînt cauze generatoare de situații aproape incredibile și totuși reale. Prezentăm, spre ilustrare, doar două: „Eu, de fapt, nici măcar nu am știut că există acest liceu — mărturisește una dintre eleve. Sora mea m-a înscris aici și numai în dimineața primei zile a examenului de admitere mi-am dat seama la ce liceu am venit”: „Necunoscînd școlile la care puteam să mă înscriu, spunea o altă elevă, am venit la acest liceu fără să cunosc nimic în legătură cu el, decît numele și văd că nu mă atrage”. (p. 128).

Apucînd pe un drum greșit, tinerii nepregătiți în vederea alegerii adecvate a viitoarei lor ocupații sînt gata să dea înapoi. Renunță cu ușurință la ea, dar puținii își pun problema în favoarea căreia meseria fac aceasta. „75% dintre cei chestionați, spune V. Lăscuș, se gîndesc, într-un fel

sau altul, la schimbarea profesiunii pentru care s-au pronunțat, de îndată ce ar întîmpina un eșec... Numeroși sînt cei care menționează că încă nu știu care va fi această «altă» profesiune”. (p. 29).

Pentru evitarea acestei situații de traversare de către tînră a mai multor profesioni fără a se alege practic cu nici una, temeinica informare profesională este absolut necesară în școala de cultură generală. Cîștigă, în acest fel, și individul și societatea. Cadrele didactice și consilierii de orientare școlară și profesională găsesc în lucrarea lui V. Lăscuș procedee concrete și eficiente de sporire a rolului școlii în activitatea de informare profesională a elevilor. Acțiunile întreprinse de autor au făcut ca școala să treacă de pe locul 8 pe locul 1 în rîndul surselor de informare a elevilor (p. 103). Aceasta este o dovadă în plus că V. Lăscuș și-a făcut un crez din motto-ul cărții sale: „Cine ești, te privește la urma urmei, numai pe tine: Ce vrei, privește și pe alții, ce faci, aceea poate privi pe toți” (N. Iorga).

NICOLAE JURCAU

„ASPECTE METODICE ALE PREDĂRII ȘTIINTELOR SOCIALE”

După un masiv volum de „preocupări didactice”, rod al cercetării științifice a profesorilor și învățătorilor prahoveni, Casa corpului didactic din Ploiești editează o nouă culegere, sub titlul: „Aspecte metodice ale predării științelor sociale”.

Spicuum din sumar: „Modalități de folosire a documentelor de partid în predarea filozofiei și socialismului științific”, de prof. Sever Zaragiu; „Materialul intuitiv-ilustrativ din cabinetele de științe sociale în sprijinul asimilării conținutului de idei al lecțiilor și actualizării lor”, de prof. Ieronim Tătaru; „Documentele de partid în predarea istoriei”, de prof. Paul D. Popescu. În ultimul articol citat este dezvoltat un plan metodic, din care desprindem: documentele de partid — încercare de definiție; introducerea documentelor de partid în pregătirea pentru lecție; metodică utilizării documentelor de partid pentru orientarea lecțiilor de istorie.

Ceea ce este de subliniat, la toate articolele amintite, este ideea de a grupa aspecte de metodică a predării științelor sociale, inițiativă care merită a fi preluată, știind cit de necesare le sînt profesorilor cercetările cu acest profil, în activitatea lor la catedră, în strădania lor pentru formarea tinerei generații în spiritul indicațiilor conducerii noastre de partid.

HRISTU CĂNDROVEANU VIII

Științe sociale

TRIBUNA ȘCOLII Nr. 75 din 23 decembrie 1972

Rolul științelor sociale în cunoașterea legilor statului nostru

În cuvântarea ținută la recenta consfătuire a cadrelor didactice care predau științele sociale în învățământul superior, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat încă o dată importanța deosebită a cunoașterii vieții, a realităților construcției socialiste. Științele sociale își îndeplinesc înalta lor misiune numai integrând organic în conținutul lecțiilor principalele aprecieri și teze cuprinse în documentele de partid, cele mai importante prevederi ale legilor statului nostru socialist.

Ele — dar nu numai ele — joacă un rol important în școlile de toate gradele pentru cunoașterea de către tineri a principalelor prevederi ale legilor. Elevul de astăzi este cetățeanul de mâine și nu ne poate fi indiferent dacă el devine conștient de îndatoririle sale încă de pe băncile școlii.

Nu este vorba numai de necesitatea respectării legalității socialiste, ci și de un aspect de conținut mult mai profund legat de educația comunistă a tinerei generații.

Decretul nr. 468/1961 privind unele măsuri de îmbunătățire a activității de aplicare și de popularizare a legislației prevede o serie de măsuri pentru antrenarea tuturor factorilor de răspundere în acțiunea de popularizare a legilor și pentru desfășurarea organizată, unitară și cu caracter permanent a acestei acțiuni. Școala este unul dintre acești factori care dispune de o mare varietate de mijloace și pirghii. Ea se poate folosi atât de activitățile din clasă și din afara ei, cât și de contribuția organizației de pionieri și U.T.C.

În prezent, există un climat deosebit de favorabil dezbaterii responsabile, în toate sectoarele de activitate, a îndatoririlor ce

revin fiecărui membru al societății în ceea ce privește cunoașterea și respectarea legilor. În zilele de 8-10 decembrie 1971 s-au desfășurat la București lucrările simpozionului cu participare internațională cu tema: „Rolul și locul legii în sistemul actelor normative din R.S. România”, organizat sub egida Academiei de Științe Sociale și Politice. Simpozionul a relevat trăsătura democratică a sistemului politic socialist al țării noastre, potrivit căruia legea, ca emanație a organului suprem al puterii de stat și expresie a voinței suverane a națiunii, este chemată să dea o reglementare primară a relațiilor sociale din cele mai diverse domenii: economic, politic, administrativ, științific, de familie, de muncă etc. După cum se știe, în acest sens s-au luat măsuri pentru perfecționarea activității și pentru creșterea rolului Marii Adunări Naționale ca unic organ legiuitor, iar legile elaborate în ultimii ani se disting prin efortul de a da reglementări cât mai precise și complete problemelor la care se referă.

Recent, Marea Adunare Națională a dezbătut și aprobat — o dată cu planul și bugetul pe anul 1973 — o serie de legi de mare importanță pentru buna funcționare a mecanismului social-economic, pentru accelerarea și intensificarea progresului multilateral al țării: legea cu privire la dezvoltarea economică-socială planificată a României, legea finanțelor, codul muncii. Aceste măsuri — continuarea firească a preocupărilor consecutive din ultimii ani ale statului român pentru perfecționarea organizării și conducerii economiei, a întregii societăți — trebuie să-și găsească o deplină oglindire

în cadrul disciplinelor ce se predau în școli, în primul rînd în domeniul științelor sociale.

De la principiile și normele privind echitatea socialistă adoptate de Conferința Națională a partidului din iulie a.c., de la Codul muncii recent adoptat de Marea Adunare Națională și pînă la reglementările privind circulația pe drumurile publice, toate pot constitui elemente de educație, de pregătire a viitorului cetățean al țării. Disciplinele „educație cetățenească” — clasele a VI-a și a VII-a, „cunoștințe social-politice” — clasa a X-a și anii terminali ai școlilor profesionale, „socialism științific” — anul II de liceu, „filozofie”, anul III de liceu și „etica” — anii IV licee de specialitate sau „etica profesională” — anii terminali ai școlilor profesionale, pot folosi din plin aceste elemente, desigur la locul potrivit în cadrul diferitelor lecții.

Vorbind elevilor despre sarcinile cuprinse în actualul cincinal cu privire la volumul și la creșterea eficienței investițiilor, se pot explica elevilor prevederile legii privind organizarea, planificarea și executarea investițiilor. Astfel, elevii vor înțelege mai bine necesitatea fundamentării științifice a planului de investiții, importanța organizării raționale a activității în sectorul de investiții și cadrul legal al finanțării și creditării investițiilor și căile concrete de sporire a eficienței acestora.

La economie politică și în cadrul altor discipline, explicîndu-li-se elevilor că țelul suprem al politicii partidului și statului nostru îl constituie creșterea continuă a bunăstării materiale a întregului popor și că acest lucru este organic legat de puternica dezvoltare a forțelor de producție, de introducerea largă în producție a tehnicii moderne și creșterea calificării oamenilor muncii, li se poate prezenta conținutul legii cu privire la activitatea de comerț interior și sarcinile organelor și organizațiilor comerciale în lumina acestei legi.

Întregul nostru popor este ferm angajat în realizarea planului cincinal în 4 ani și jumătate. Ceea ce caracterizează planul național unic pe anul 1973 este axarea lui directă și deplină pe îmbunătățirea calitativă a întregii activități economice, pe creșterea eficienței economice în toate sectoarele producției materiale. Producția industrială globală se prevede să crească cu 16,2%, iar producția agricolă cu 9,2%, exportul cu 27,2%. Toate acestea necesită mari eforturi, chibzuința, disciplina, spiritul gos-

Prof. GABRIELA BARBULESCU
Inspector general în Ministerul
Educației și Învățămîntului

(Continuare în pag. a II-a)

podănesc. Trebuie realizat un vast regim de economii. „Calea principală, sigură, de ridicare a eficienței economice — a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la Plenara C.C. al P.C.R. din 20 noiembrie 1972 — o constituie reducerea costurilor de producție și a cheltuielilor materiale pe unitate de produs”. Dacă avem încă unele neajunsuri în această privință explicația trebuie căutată și în nerespectarea riguroasă a legilor statului, a pierderilor, a rabatului făcut calității produselor, a legii contractelor economice. Elevul trebuie să fie convins de pe băncile școlii că în sistemul economiei noastre planificate, disciplina în respectarea obligațiilor de plan, contractuale, este o necesitate vitală. Cu exemple din presa noastră se poate demonstra elevilor „pe viu” justetea acestei aprecieri a partidului nostru.

Tinerii trebuie să învețe încă de pe băncile școlii cum să folosească diferitele informații, cum să păstreze secretul de stat. Cunoașterea de către elevii a „Legii privind păstrarea secretului de stat în Republica Socialistă România”, apărută în luna decembrie 1970, va ajuta pe elevi să înțeleagă că aceasta reprezintă un important act politic, prin aceea că de fapt contribuie la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului nostru, a integrității statului, a demnității cetățenilor.

Elevii trebuie să cunoască importanța respectării normelor cuprinse în „Legea pentru protecția muncii”. De aceea, prezentarea conținutului acestei legi în orele de științe sociale și instrucțiunile privitoare la respectarea normelor de protecție, pe care trebuie să le facă profesorii care lucrează cu elevii în laboratoare și în ateliere, le vor crea acestora deprinderi în legătură cu respectarea acestor norme și îi vor convinge asupra grijii deosebite față de om manifestate în toate împrejurările de către partidul și statul nostru.

Desigur, pot fi date și alte exemple, pot fi evidențiate și multe alte semnificații teoretice și politice ale importanței cunoașterii, înțelegerii și respectării legilor statului. Ne oprim totuși la aceste câteva considerațiuni, convinși că fiecare profesor va reflecta asupra acestor probleme de mare importanță și actualitate. Experiența ne arată că în multe lecții de științe sociale profesorii „omit” legătura necesară cu prevederile legilor în vigoare sau fac referiri formale, adesea limitate la trimiterea unui text de lege. Considerăm că programele — în forma lor completă, care trebuie să existe la catedrele de științe sociale, precum și în școli generale și licee — trebuie să arate principalele legi

ale statului nostru în lumina cărora vor fi abordate anumite probleme.

Integrarea organică în lecții a prevederilor legii trebuie să se facă cu maximum de discernământ, la locul potrivit, descifrându-se rațiunile și sensurile adaptării lor. Nu trebuie să se aștepte de la un organ central indicații în acest sens. Profesorul de aceea este profesor pentru ca lecția lui să capete contururile, structura și orientarea cerută de viață, de sarcinile majore ale societății noastre. Cât de anostă ar fi munca la catedră dacă fiecare ar aștepta să „i se indice” ce și cât să spună!

În orele de dirigenție, consacrate prin excelență muncii de educație, profesorul diriginte poate contribui de asemenea la educarea juridică a tineretului școlar, la formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a acestuia. De pildă, discutind cu elevii conținutul și importanța legilor cu privire la: „Apărarea avutului obștesc”, „Respectarea dispozițiilor legale privind circulația pe drumuri publice” sau „Normele referitoare la ordinea și liniștea publică”, profesorii îi vor ajuta pe elevi să deosebească un act legal de altul ilegal, să știe care sînt consecințele juridice ale unor acte care vin în contradicție cu legea, cu regulile de conviețuire socială.

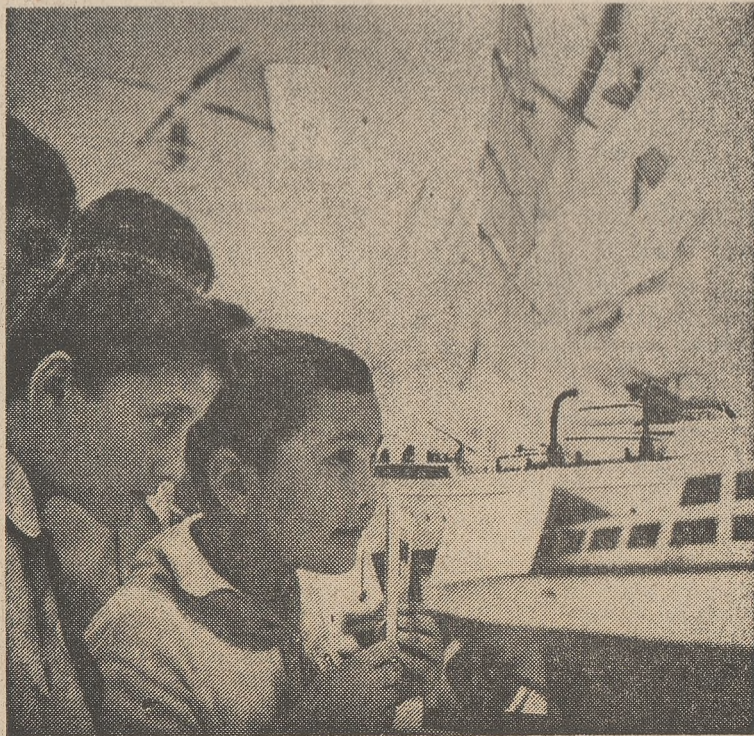
Despre păstrarea avutului obștesc li se vorbește elevilor și în cadrul disciplinelor de științe sociale, dar aprofundarea acestei probleme importante se poate

face cu deosebire în orele educative sau cu prilejul acțiunilor organizațiilor de pionieri sau de U.T.C.

Creînd astfel un cadru adecvat de înțelegere a importanței prevederilor legale, elevii vor acorda mai multă atenție îndatoririlor înscrise în Regulamentul școlar cu privire la ținuta vestimentară și la conduita lor, vor trage concluzia că și aceste prevederi se înscriu pe linia măsurilor generale luate de partidul și statul nostru pentru educarea maselor și pentru menținerea ordinii publice. Pătrunzînd în esența lucrurilor, vom reuși mai sigur, mai ușor și mai repede să instaurăm disciplina liber consimțită în rîndurile elevilor. Important este ca, prin ansamblul de măsuri luate în școală, să creăm o opinie largă de masă în rîndurile elevilor. Pentru aceasta școala va trebui însă să se ocupe nu numai de popularizarea largă a legilor, ci să explice și conținutul lor social-politic, implicațiile morale și totodată să analizeze cazuri concrete de abateri de la normele legale.

Firește, se impune ca, în primul rînd, educatorii să fie pătrunși de spiritul legii. Profesorii să cunoască bine legile, conținutul lor politico-educativ, pentru ca să le poată explica cu toată puterea de convingere.

Ar fi deosebit de util ca analiza conținutului predării unor discipline în consiliul pedagogic să se refere și la acest aspect — al cunoașterii și însușirii de către elevi a legilor statului.

MUZEUL DE ISTORIE — prețios auxiliar metodologic

Un document zguduitoar

Muzeele oferă cadrelor care predau științele sociale o multitudine de posibilități în rezolvarea unor probleme legate de maniera predării acestor discipline în școală.

Muzeul de istorie, județean sau orașenesc, reușește în mod indiscutabil să asigure profesorului de științe sociale sau chiar simplului vizitator posibilitatea înțelegerii faptelor și evenimentelor istorice care au avut loc în zona geografică respectivă.

Muzeul de istorie al R.S. România, realizare remarcabilă a anilor de republică, expresie concretă a importanței pe care o acordă Partidul Comunist Român istoriei patriei, răspunde necesităților pentru care a fost creat, contribuind la înarmarea tinerei generații cu o gândire materialist-dialectică, științifică.

Profesorul de științe sociale, fie că predă istorie, economie politică, socialism științific, găsește reunite, la nivelul întregii țări, documente deosebit de importante, multe fiind inedite, sau expuse spre cunoaștere pentru prima dată.

Referindu-se la importanța și menirea acestui prestigios lăcaș de cultură, tovarășul Nicolae Ceaușescu consemna în momentul inaugurării: „...Muzeul evocă sugestiv, prin mărturiile sale, istoria milenară a poporului român, cultura materială și spirituală, tradițiile luptei comune a poporului român și a naționalităților conlocuitoare pentru elibe-

rarea socială și independența națională”.

Subliniind valoarea excepțională a exponatelor, conducătorul partidului nostru arăta că acestea „redau veridic eroismul luptei clasei muncitoare sub conducerea partidului comunist român pentru cucerirea puterii politice, triumful socialismului pe pământul României...”.

Muzeul de istorie al R.S. România constituie un cadru prețios pentru profesorii care predau socialismul științific. Socialismul științific operează cu un aparat conceptual bine încheșat. Dar conceptele acestei teorii nu sînt niște abstracții sterile; însușirea lor conștientă le transformă în adevărate instrumente metodologice pentru interpretarea fenomenelor sociale.

În ultima vreme asistăm la o adevărată mișcare în cîmpul științelor sociale privitor la modernizarea metodelor de predare a acestor științe. Se pune accent pe intuitivizarea lecțiilor, pe folosirea materialului ilustrativ. Folosirea cu pricepere a acestor procedee, acolo unde este cazul, nu numai că nu dăunează lecțiilor de socialism științific, dar contribuie la ancorarea problematicii acestora în realitatea socială.

În acest sens, Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România oferă posibilități deosebit de valoroase organizării și predării lecțiilor, constituind un cadru optim pentru înțelegerea noțiu-

nilor și, mai ales, pentru cunoașterea „pe viu” a istoriei patriei noastre.

Bineînțeles, o lecție de socialism științific nu se confundă cu una de istorie, o astfel de lecție presupunînd o tratare diferită a materialului ilustrativ. După părerea mea, există trei modalități de utilizare a muzeului în acest scop: vizita înainte de lecție, vizita după predarea lecției și predarea lecției în muzeu. Mă voi opri la lecția predată în muzeu, cu condiția ca profesorul să facă o vizită prealabilă aici pentru a-și selecta materialele cele mai reprezentative pe care le va folosi în timpul lecției.

Să analizăm cîteva puncte de reper în predarea lecției „P.C.R., continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste din România”. Această lecție urmează celei referitoare la „Partidul revoluționar al clasei muncitoare” care tratează teoretic necesitatea obiectivă a organizării politice a proletariatului, stadiile și tendințele în dezvoltarea istorică a mișcării muncitorești, principiile organizării și activității partidului marxist-leninist al clasei muncitoare. Elevii posedă astfel aparatul conceptual necesar pentru înțelegerea fenomenului organizării politice a clasei munci-

RAISA RADU
asistent universitar

(Continuare în pag. a VII-a)

Teoria leninistă a cunoașterii

Model de dezvoltare creatoare a gândirii marxiste în condițiile revoluției din știința modernă a naturii, lucrarea lui Lenin „**Materialism și Empiriocriticism**” este și un strălucit exemplu de exprimare a atitudinii partinice marxiste față de școlile filozofice ale idealismului. Odată cu reflecțiile cu privire la reconstrucția în spirit științific a sistemului disciplinelor filozofice, Lenin a elaborat și principiile actului critic în filozofie; analiza structurii argumentative a criticii pe care el a făcut-o idealismului lui Berkeley și Hume, precum și empiriocriticismului reprezentat de Mach și Avenarius, constituie, de aceea, premisa oricărei critici științifice a idealismului.

Desprinzând modalitățile de argumentare comune ale idealismului subiectiv — ceea ce el numea „sofismul filozofiei idealiste” — Lenin punea, în același timp, și problema nuanțării, a abordării concrete a idealismului, în funcție de domeniul și de nivelul teoretic la care operează. Astfel el preciza că „trebuie luată în considerare legătura neîndoie-nică dintre machism și o anumită școală într-o ramură anumită a științelor moderne ale naturii. Sub influența prăbușirii vechilor teorii, în urma marilor descoperiri din ultimii ani, sub influența crizei fizicii moderne, care a scos în mod deosebit în evidență relativitatea cunoștințelor noastre, o minoritate a noilor fizicieni a alunecat, datorită necunoașterii dialecticii, prin intermediul relativismului spre idealism” (V. I. Lenin, *Opere*, vol. 18, Editura politică, București 1963, p. 375—376).

Criticând încercarea „empiriocriticismului”, de a se situa, prin diverse subterfugii terminologice, „dincolo” de materialism și idealism, Lenin demonstrează totodată inconsistența oricăror încercări de a confunda cele două linii fundamentale, ireconciliabile în filozofie, punând în evidență principiul partinității, ca princi-

piu de bază al oricărei filozofii. „Îndărătul scolasticității gnoseologice a empiriocriticismului — scrie Lenin — nu se poate să nu vedem lupta dintre partidele existente în domeniul filozofiei, luptă care, în ultimă analiză, exprimă tendințele și ideologia claselor antagoniste din societatea contemporană. Filozofia modernă este tot atât de partinică ca și cea de acum două mii de ani. Partidele antagoniste sînt în fond... materialismul și idealismul (Ibidem, p. 376). În ceea ce privește concret „empiriocriticismul” — preciza Lenin — el este o filozofie care numai printr-o terminologie mai specială încearcă a camufla „vechile” greșeli ale idealismului și ale agnosticismlui”.

Analizînd teza „nepartinității”, Lenin a demonstrat că aceasta este în esență o idee burgheză, o formă a obiectivismului, care respinge ideea abordării științifice a concepțiilor filozofice. În tot cursul expunerii, Lenin a urmărit lupta dintre materialism și idealism: „sub paravanul noilor subtilități terminologice... am găsit mereu, fără excepție, două linii fundamentale, două orientări fundamentale în rezolvarea problemelor filozofice” (Ibidem, p. 352).

În opoziție cu „empiriocriticismul”, Lenin a dezvoltat teoria materialist-dialectică a cunoașterii și a adevărului, bazată în esență pe conceptele de reflectare și corespondență. Subliniind caracterul obiectiv, concret-istoric al adevărului, el a elaborat o concepție dialectică a adevărului și a acordat o deosebită atenție criteriului practicii ca fundament al obiectivității cunoașterii și științei, precum și valorii abstracțiilor gândirii.

Mutatis mutandis, argumentele lui Lenin împotriva empiriocriticismului sînt de mare semnificație metodologică în critica idealismului subiectiv contemporan în genere și a neopozitivismului, în special. Acesta din urmă preia din empiriocriticism atitudinea antimaterialistă și „antimetafizică”, teza „neutralității” în filozo-

fie, precum și teza „datului” de punct de plecare al „descrierii” — singura activitate proprie gîndirii, după neopozitivități. Într-o asemenea perspectivă „elementele” de care vorbea Mach (de data aceasta abstracte) se află la baza oricăror construcții logice și, deci, a întregii lumi a științei. Relativismul machist devine în „noul pozitivism” un convenționalism, întrucît neagă valoarea reflectorie a noțiunilor de bază și legătura constructivismului gîndirii cu procesele inductive; adevărul obiectiv este negat pe baza absolutizării constructivismului, dar pornind de la premisa agnostică specifică oricărui pozitivism.

Opera lui Lenin este astfel unul dintre marile temeuri ale constituirii în mod științific a criticii filozofice și ale reconstrucției marxiste a teoriei moderne a cunoașterii și a adevărului. Căci oricît de înnoitoare s-au dovedit teoria semnificației și teoria informației pentru această reconstrucție, conceptele de reflectare și practică rămîn conceptele ei cardinale. Marea amploare a constructivismului în domeniile fundamentale ale științei contemporane solicită permanent o revenire la conceptele de bază, a căror geneză este în esență reflectorie și legată structural de practica social-istorică a omenerii. Formele de manifestare ale idealismului în interpretarea științei și a cunoașterii în genere pot cunoaște o mare diversitate, fără ca prin aceasta posibilitatea analizei lor prin prisma unor structuri elementare, comune, să fie limitată. Schimbarea esenței „datelor” în pozitivism, de pildă, prin absolutizarea momentului abstract al cunoașterii, nu schimbă direcția criticii oricărui „dat”, care, luat în sine, duce la ieșirea din dialectica cunoașterii, la relativism sau la convenționalism.

Atitudinea lui Lenin față de idealism este un model de partinitate marxistă în filozofie. Cu argumente impunătoare, Lenin a demonstrat caracterul necesar al principiului partinității și valoarea lui deosebită pentru istoria științifică a filozofiei și pentru practica prezentă a dialogului între materialism și idealism. Întrucît partinitatea este o permanentă a filozofiei, nerodnicia oricăror încercări de a elabora „a treia linie” în filozofie, de a se situa „dincolo” de materialism și idealism decurge cu necesitate.

Analizînd „scolastica gnoseologică” a machismului, Lenin pune în evidență structura lui de bază, comună cu cea a idealismului lui Berkeley și comună variantelor idealismului subiectiv în genere. Impresionează și astăzi modul în care Lenin ana-

ALEXANDRU BOBOC

(Continuare în pag. a IV-a)

lizează metodic dificultățile teoriei empiriocritice, descifrează limbajul ei special și pune în lumină conținutul ei real și contradicția dintre acesta și spiritul științei și practicii contemporane.

Demonstrând înrudirea dintre empiriocriticism și reflexiile idealiste în jurul teoriilor noii fizici, Lenin precizează, de fapt, că variantele idealismului trebuie văzute și prin ceea ce le diferențiază, căci ele se bazează pe interpretarea unor nivele istorice diferite ale științei, pe dimensiunea pe care se axează întreaga reflexie filozofică la un moment dat. De pildă, în cazul empiriocriticismului, matematizarea fizicii și pătrunderea sim-

bolismului în știință, precum și pătrunderea fiziologiei în elaborarea psihologiei ca știință, trebuie luate neapărat în considerație pentru a înțelege și ceea ce diferențiază pe nominalistul empirist Berkeley și convenționalistii Mach și Avenarius.

Reconstrucția leninistă a teoriei cunoașterii și adevărului se desfășoară, în genere, la nivelul științei și gândirii de la începutul secolului nostru. Din considerentul necesității luptei împotriva idealismului în interpretarea științei, în acel moment istoric, Lenin a accentuat asupra universalității reflectării, luând mai puțin în considerație constructivismul. Argumentarea sa operează mai mult asupra conceptelor de bază, asupra genezei istorice con-

crele a oricărei teorii și mai puțin asupra aspectului sistematic, asupra modalităților logico-lingvistice de structurare a teoriilor. Astfel, se și face că problema criteriului logic al adevărului (acceptabil, bineînțeles, în mod dialectic și în context cu criteriul absolut — practica) își găsește tratarea cuvenită abia în lucrarea „Caiete filozofice”.

Critica leninistă a idealismului și totodată reconstrucția leninistă a dialecticii și a teoriei cunoașterii la nivelul cerut de procesul de diferențiere și integrare din știința modernă rămâne însă un model de aplicare și dezvoltare creatoare a marxismului, o mare lecție de atitudine antidogmatică și optimistă, un moment remarcabil în dezvoltarea filozofiei marxiste.

Resursele tehnice și metodice ale cabinetului

Cabinetul audio-vizual al Liceului pedagogic din Arad a fost dat în folosință în luna septembrie a acestui an. El a fost conceput de conducerea școlii ca un mijloc de optimizare a procesului de învățămînt în contextul trecerii, în școala noastră, la predare în cabinete organizate pe discipline. În aceste condiții noul cabinet are menirea de a asigura, la un nivel superior, folosirea tuturor mijloacelor moderne audio-vizuale reclamate de procesul de modernizare a învățămîntului.

Cabinetul audio-vizual se compune din două încăperi — prima, de mărimea unei săli de clasă, reprezintă cabinetul propriu-zis în care se desfășoară lecțiile și a doua, de proporții mai reduse, reprezintă cabina tehnică. În sala destinată lecțiilor, izolată fonic cu plăci de sonisor, sînt instalate 42 de cabi-

În sala de audiții a cabinetului de științe sociale

ne fonice destinate elevilor. Fiecare cabină este dotată cu microfon, căști și un pupitru prevăzut cu 2 becuri de semnalizare — galben și verde — cu lampă de carte și un întrerupător. Instalația din fiecare cabină este legată prin conductori de pupitru de comandă al profesorului, cabina tehnicianului și instalațiile audio din cabinet. Pupitru de comandă al profesorului este prevăzut cu chei de contact care stabilesc legături cu cabinetele elevilor, cu cea a tehnicianului și mijloacele tehnice audio: microfoane, 6 difuzoare plasate pe pereții laterali, picupuri, magnetofoane etc. Această sală mai este prevăzută cu trei ecrane — 2 fixe destinate imaginilor proiectate din cabina tehnică și unul mobil destinat proiecțiilor cinematografice efectuate chiar din cabinet, aparat TV, tablă școlară s.a.

În cabina tehnică sînt plasate majoritatea aparatelor video: epidioscop, diascop, aspectomat — și unele mijloace audio-magne-

tofoane și picupuri, stația de radio-amplificare, pupitru și ecranul tehnicianului — care mijlocesc legătura cu profesorul și elevii, materialul didactic utilizat: filme, diafilme, discuri, benzi de magnetofon, diapozitive etc.

Cabinetul audio-vizual a fost conceput, din punct de vedere tehnic, în așa mod ca să poată fi folosit la toate disciplinele școlare, să asigure utilizarea tuturor mijloacelor de care dispune învățămîntul românesc în momentul de față, să permită realizarea unor eficiente montaje audio-vizuale și o muncă intensivă în timpul lecțiilor.

Dacă la resursele tehnice și metodice ale acestui cabinet adăugăm și faptul că el a fost instalat prin munca elevilor, a profesorilor și a laborantului școlii (Suciu Virgil), putem aprecia că acest obiectiv școlar

Prof. NICOLAE ROȘUȚ
Prof. LIVIA UGRON
Prof. MARIN IVĂNESCU

(Continuare în pag. a V-a)

reprezintă o frumoasă realizare pusă în slujba pregătirii — la cel mai înalt nivel — a învățătorilor și educatorilor din județul nostru.

Lețiile de științe sociale organizate în cabinetul audio-vizual sporesc eficiența lecției, în primul rând, sub raport informativ, imaginile utilizate facilitează formarea și înțelegerea noțiunilor care oglindesc fapte, fenomene și procese sociale din trecut sau prezent.

Așa, de exemplu, în cadrul lecției de istorie, la anul V „O nouă epopee românească sub conducerea lui Mihai Viteazul” s-a utilizat filmul „Lupta de la Călugăreni”. Cu ajutorul filmului elevii au primit, pe baza imaginii cinematografice, informații privind: acțiunile întreprinse de domn împotriva turcilor, înaintea luptei decisive de la Călugăreni; raportul de forțe — deosebit de clar prezentat prin scenele, însoțite de comentarii, ce înfățișează trecerea puhoiului turcesc peste Dunăre; desfășurarea luptei și caracterul schimbător al acesteia — atacul vijelios al avangardei lui Mihai, care a trecut peste Neajlov pătrunzând pînă în corturile lui Sinan-Pașa; regrouparea forțelor turcești care resping avangarda lui Mihai înapoi peste Neajlov; exemplul personal al Domnului care în acest moment de cumpănă, smulgînd securea din mina unui ostaș, a pătruns în șirurile sălbatice ale dușmanului tăind cu mina lui pe Caraiman-Pașa; însuflețirea românilor de fapta Domnului și atacul dezlănțuit de aceștia care a produs panică și dezordine în tabăra turcescă.

De asemenea, la lecțiile de economie politică, imaginile folosite prin proiectarea diapozitivelor asigură însușirea temeinică a cunoștințelor. De pildă, la lecția cu tema „Producția bunurilor materiale”, „Modul de producție și unitatea laturilor sale” s-a folosit diavimul „Modul de producție”. Imaginile au fost analizate cu ajutorul clasei, asigurîndu-se în felul acesta înțelegerea noțiunilor utilizate. Din răspunsul elevilor — ant enați într-un dialog viu — s-a vădit siguranța răspunsurilor și sentimentul de satisfacție și bucurie rezultat din faptul că au putut să sesizeze, sa surprinda interdependența elementelor componente ale modului de producție.

Trebuie subliniate, de asemenea, și resursele formative deosebite de care dispune cabinetul: formarea deprinderilor de descriere a unor imagini, cultivarea sentimentelor în condițiile realizării unui cadru emotiv pe baza

Instantaneu la Uzina „Electroputere” — Craiova

montajelor audio-vizuale. De exemplu, la lecția de istorie: „Cucerirea Daciei de către romani” paralel cu imaginile referitoare la aceste lupte — proiectate cu ajutorul aspectomatului — am utilizat, înregistrate pe bandă magnetică, fragmente din poezia „Decebal către popor” de G. Coșbuc.

Elevii au reținut momentele cele mai grele ale luptelor, au înțeles prezența lui Decebal, ce a însemnat de fapt prezența acestuia în luptă, îndemnul regelui dac adresat luptătorilor săi pentru a continua cu orice preț lupta... „nu-i tot una leu să mori ori ciine înlăntuit.

Astfel organizată, lecția asigură în același timp și o muncă intensivă cu toată clasa și cu rezultate deosebite. În cazul filmu-

lui s-a realizat ce n-am fi reușit să facem la clasă, chiar atunci cînd am fi venit cu materialele cele mai potrivite care ar fi descris lupta, materiale ce ar fi răpit și timp mai mult și poate nu ar fi fost urmărite cu aceeași atenție și același interes. Cadrul în care s-au desfășurat lecția și filmul a venit să fixeze atenția elevilor, făcînd să crească și capacitatea lor de atenție. În cabinet putem avea, de asemenea, și o imagine mai precisă asupra pregătirii întregii clase pentru lecția de zi, precum și asupra rapidității de gîndire a elevilor. Mijlocul de semnalizare la pupitru de comandă ne arată în ce proporție au pregătit elevii lecția, ne permite să ne dăm seama de mobilitatea gîndirii acestora,

Atitudine — aptitudine pentru muncă

Atitudine sau aptitudine pentru muncă? Precizarea este mai mult decât o „ceartă de cuvinte”; ea dezvăluie implicații în ordinea strategiei educative față de activitatea definitorie pentru om: munca. În fond, este vorba de un sistem de atitudini și aptitudini, nu numai atitudine, aici numai aptitudine.

A recunoaște existența unei aptitudini generale pentru muncă înseamnă a recunoaște existența unui „dat inițial” care, sub influența factorilor educativi, permite transformarea potențialității în act manifest. În acest sens considerăm psihologul sovietic N. S. Leites înclinația spre muncă drept factor al talentului. Asemenea capacități de verbalizare, specifică speciei umane, predispoziția pentru muncă existentă în structura anatomico-fiziologică a omului devine aptitudine și se manifestă ca atare numai când există condiții prielnice. În condiții nefavorabile se atrofiază, nemaiputându-se manifesta ca act. Pentru a se putea manifesta, aptitudinea pentru muncă trebuie mai întâi să existe în individ într-o formă sau alta. În „Ideologia germană” se sublinia că „pentru a deveni un Rafael trebuie să porți în tine un Rafael”. Aceasta și contribuie la explicarea în unele cazuri a succeselor sau a insucceselor muncii educative. „Datul inițial” de natura informației genetice diminuează sau potențează influența factorilor educativi. Așa cum remarcă un ilustru om de spirit, „educatorii lucrează cu materialul clientului”. Într-un grad sau altul, fiecare posedă germele aptitudinii pentru muncă. Ei trebuie astfel cultivați încât să atingă nivelul optim de manifestare în câmpul activității productive concrete. În aceasta constă măiestria educatorului.

În cealaltă perspectivă, trebuie precizat că atitudinea se hrănește cu informații. Ea este mai independentă de factorii ereditari și mai direct legată de acțiunea educativă.

Poziția față de muncă și poziția în muncă a individului, considerarea deei a raportului individ-muncă în termenii „atitudine-aptitudine” indică echilibrul sau dezechilibrul dintre tendință și capacitate. În ordinea

statuării unei raportări adecvate a elevului la muncă este necesară îndreptarea atenției spre reușita fiecărei activități. A cere elevilor din prima zi de practică productivă executarea unor operații de muncă dificile, oboseitoare, monotone — iată cea mai bună cale de a îndepărta elevul de muncă. Rezultă de aici necesitatea situării pe poziția minimei rezistențe? Nicidecum! Fixăm numai obiective care pot fi îndeplinite? De loc! Avem în vedere însă în fixarea sarcinilor, totdeauna „zona proximei dezvoltări”. Prin aceasta se asigură nu numai continuarea dezvoltării a elevului, dar și posibilitatea furnizării sentimentelor de bucurie și satisfacție, rezultate din îndeplinirea sarcinilor. Nu acționează în vederea formării unei „atitudini-aptitudini” corespunzătoare pentru muncă acele cadre didactice care nu fac efortul de a desprinde, în primul rând, din activitățile de muncă ale elevilor acele elemente pentru care ei merită să fie felicitați. Preocuparea pentru asigurarea unei înalte satisfacții în raport cu munca este în același timp și o preocupare pentru formarea unei „atitudini-aptitudini” corespunzătoare de muncă. Economia de laude și de felicitări nu este niciodată justificată: un bun educator acordă generos aprecierea sa elevilor și se ab-

ține pe cât posibil de la mustrări.

Ca aptitudine, raportul față de muncă, pentru a se forma corespunzător necesită cel puțin două lucruri: adecvarea sarcinii la „zona proximei dezvoltări” și „sanctiunea premială”. Ca atitudine, este implicată cerința furnizării de informații cu privire la scopul sarcinii fixate, mai general, cu privire la importanța profesiei în domeniul căreia elevul se pregătește pentru a deveni specialist. Aceste informații trebuie implantate afectiv pentru ca ele să se constituie ca elemente pregătitoare pentru acțiune: atitudinea nu este altceva decât faza premergătoare a acțiunii. Din punct de vedere social, școala în întregime, este o etapă premergătoare muncii propriu-zise, o etapă de acumulare în vederea trecerii imediate la acțiune.

Informațiile cu privire la valoarea socială a profesiei, tocmai pentru a fi filtrate afectiv, se impun a fi culese nu de la catedră, ci direct din realitate, prin confruntare cu practica. Aceasta și constituie valoarea educativă inestimabilă a cerinței de a se organiza școala în așa fel „încât elevii să poată să și lucreze și să și învețe” (Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a R.C.R., 19—21 iulie 1972, p. 26).

SEPTIMIU CHELCEA

Conceptul „mijloace de învățămînt”

Pînă nu de mult profesorul dispunea doar de câteva mijloace în activitatea didactică (tabla, creta, tabloul ș.a.), iar elevul se folosea la învățatură de carte, creion și hîrtie.

Cît de departe am ajuns astăzi, grație progreselor științei și tehnicii! Tehnica modernă în învățămîntul de azi oferă elevilor o multitudine de materiale didactice și echipamente tehnice, care i-ar fi tîmuit pe școlarii generațiilor trecute. Aceasta a impus și reconsiderarea termenului de „material didactic” (cunoscut de decenii și utilizat și în prezent de multe cadre didactice), desemnînd, de fapt, ceea ce numim acum mijloace de învățămînt tradiționale: hîrți, planșe, atlase, tabele, mulaje etc. (v. Dicționar pedagogic, traducere din limba rusă, E.D.P., București, 1964). De fapt, acest termen îl întîlnim sub diferite formulări și anume: **material instructiv** (Instructional materials, în: The Educator's Encyclopedia, anul 1967); **mijloc de predare** (aid teaching, în Dictionary of Education, anul 1959); **material de instruire** (Instructional material, în Dictionary of Education, anul 1959).

Pentru informarea cadrelor didactice asupra mijloacelor de învățămînt utilizate pe plan mondial, ca și pentru lămurirea unor termeni și stabilirea unui indicator de clasificare a mijloacelor de învățămînt după criterii științifice ar fi necesar. Credem, un glosar sau un lexicon de termeni din domeniul mijloacelor de învățămînt. Oficiul cen-

tral pentru mijloace de învățămînt și-a propus să elaboreze o astfel de lucrare în anul viitor.

În ultimul timp, la noi în țară se folosește termenul de **mijloace de învățămînt**, care nu a fost încă definit în nici o lucrare apărută pînă acum (nici Dicționarul de pedagogie contemporană, apărut în Editura didactică și pedagogică în anul 1969, nu-l menționează).

După părerea noastră, termenul de „mijloace de învățămînt” reprezintă o noțiune mai largă decât a-cela de „material didactic”. Fără a avea pretenția de a formula o definiție completă, putem afirma totuși că **mijloacele de învățămînt reprezintă totalitatea auxiliarelor folosite de profesori în transmiterea cunoștințelor, și de elevi, ca instrumente de lucru în procesul învățării**. În această formulare deosebit, din punct de vedere al modului de utilizare, două mari grupe: 1) materiale didactice — purtătoare de informații (hîrți, tablouri, atlase, diapozitive, diafilme, filme, discuri, benzi magnetice etc.); 2) echipament tehnic folosit pentru transmiterea informației (diaproiectoare, epiproiectoare, epidiaproiectoare, cinoproiectoare, magnetofone, picupuri, radioreceptoare, telereceptoare și altele). După natura mesajului, mijloacele de învățămînt pot fi: mijloace de comunicare vizuală, mijloace de comunicare auditivă, mijloace de comunicare audio-vizuală.

Mijloacele de învățămînt sînt cele mai mobile elemente ale procesului

instructiv-educativ; ele constituie un produs al tehnicii și sînt condiționate de progresele pe care le înregistrează aceasta. Ca orice element dinamic, ele impun și perfecționarea continuă a celor care le folosesc, contribuind în felul acesta la lărgirea sferei preocupărilor impuse de pregătirea lecției. Dinamica producției mijloacelor de învățămînt a dus la schimbări calitative importante. Vechiul cinoprojector, de exemplu, a devenit, acum aparat cu casetă (care înlătură complicația introducerii filmului printr-un labirint de tamburi dințați de antrenare și role de dirijare); magnetofonul a dus la apariția casetofonului; înregistrarea imaginii pe materiale fotosensibile a fost completată cu înregistrarea imaginii pe bandă magnetică; manualul tinde să fie înlocuit și el în parte, de manualul de instruire programată și de mașina de învățare etc.

Desigur, nu tot ceea ce realizează tehnica modernă înseamnă că trebuie introdus în învățămînt. Asimilarea unui nou mijloc de învățămînt se face pe baza unui studiu de prognoză, a unei cercetări riguroase și a unei confruntări cu noua tehnologie didactică, cerută de continua perfecționare a învățămîntului. Numai în felul acesta se poate stabili un program prioritar de dotare cu mijloace de învățămînt utile, eficiente și moderne.

Prof. TEODOR MUCICA
director adjunct al Oficiului central
pentru mijloace de învățămînt

Programul lectoratelor pedagogice cu părinții din unele școli din orașul Craiova și județul Dolj (Virtop, Terpezița, Ișalnița, Sălcuța, Plonița, Vala, Hunie, Gînciova, Goicea Mare) s-a îmbunătățit simțitor, găsindu-se diverse forme de organizare care să trezească interesul părinților, să-i mobilizeze efectiv în munca de educație organizată a școlii. Astfel, la Școala nr. 29 din Craiova, în planul tematic al lectoratelor sînt înscrise vizite cu părinții la întreprinderile industriale din localitate, întîlniri cu activiști de partid, cu fruntași în producție, cu inovatori sau oameni ai muncii din diferite domenii de activitate, care vor vorbi părinților despre profilul profesiorilor spre care trebuie să fie îndreptați viitorii absolvenți. La aceeași școală, învățătoarea Lăța Constantina a organizat cu părinții o masă rotundă cu tema: „Părinții — prima școală a copilului”. S-au dat indicații metodice de felul cum trebuie să fie ajutat elevul în familie pentru îndeplinirea cu ușurință a îndatoririlor sale școlare.

De un deosebit succes s-a bucurat — în cadrul unui lectorat organizat de Școala specială nr. 30, Ișalnița — prezentarea interviurilor luate în prealabil părinților pe bandă de magnetofon, în legătură cu opinia lor despre activitatea educativă în familie. (Inv. Gheorghe Alexandru).

Ca un omagiu adus profesorilor care au avut un aport deosebit în răspîndirea educației fizice din țara noastră, Editura „Stadiion” prezintă cititorilor personalitatea a doi dintre ei: Gh. Moceanu și Virgil Rosală.

Primul volum, intitulat „Gh. Moceanu”, prezintă pe acest profesor, creator al sistemului național de gimnastică din România ca pe un militant activ pentru răspîndirea educației fizice în rândul maselor populare. În rare sînt inserate citate din presa vremii, fotografii și facsimile care îi sporesc valoarea documentară.

Cel de al doilea volum: „Din însemnările unui profesor” este semnat de Virgil Rosală. Generației mai vîrstnice a profesorilor de educație fizică și a antrenorilor, activitatea didactică și pedagogică a eminentului profesor Virgil Rosală este binecunoscută. Cei mai tineri vor găsi în această lucrare, scrisă cu pasiune și căldură, o pledoarie pentru cauza nișcării de educație fizică și sport, un îndemn pentru practicarea culturii fizice.

Cu un an în urmă, la Școala generală nr. 1 din Rășinari — Sibiu s-a constituit cercul științific „Micul genetician”, cuprînzînd pionieri din clasele a V-a, a VI-a și a VII-a.

În acest an, micii geneticieni din Rășinari, folosind măsurătorile biometrice, studiază variațiile tuberculilor de cartofi cultivați în solurile din zona Rășinarului. Activitatea se desfășoară pe grupe de elevi, iar fiecare membru al cercului este pus în situația de a măsura, de a observa variațiile prezentate de tuberculi, interpretîndu-le statistic. (Prof. Dan Pessaroff).

Ultimul număr al Buletinului „Materiale de informare metodică-științifică”, editat de Casa corpului didactic din Iași, cu concursul inspectoratului școlar județean, cuprinde articole privind modernizarea învățămîntului, probleme ale muncii educative, opinii despre noi cerințe în munca de predare, consultații metodologice, recenzii asupra unor cărți de psihopedagogie etc.

O altă lucrare colectivă, editată tot aici, se numește „Omagiu pe letopisetul școlii contemporane” și reunește cercetări ale profesorilor ieșeni, despre dezvoltarea școlilor în județ de-a lungul vremii, evocări, confesiuni, precum și opinii privind profilul educatorului contemporan.

Casa corpului didactic din Iași a editat, tot în 1972, și volumul: „Contribuții la istoricul dezvoltării învățămîntului din județul Iași, partea I” (din cele mai vechi timpuri, pînă în 1859), datorat profesorului Petru Vladcovschi, de la Școala generală din satul Vinători, comuna Popricani-Iași. (Gh. Ioan).

Sub egida Filialei Societății de științe fizice și chimice, a Inspectoratului școlar județean și Casei corpului didactic, la Buzău a avut loc, în zilele de 9 și 10 decembrie a.c., Simpozionul național al profesorilor de fizică și chimie.

Au fost ținute, cu acest prilej, un număr mare de comunicări privind noile descoperiri în domeniile fizicii și chimiei, s-au făcut propuneri pentru predarea modernă a acestor discipline la clasă. În final, a fost vizitată zona industrială a orașului Buzău. (Prof. A. Gheorghe).

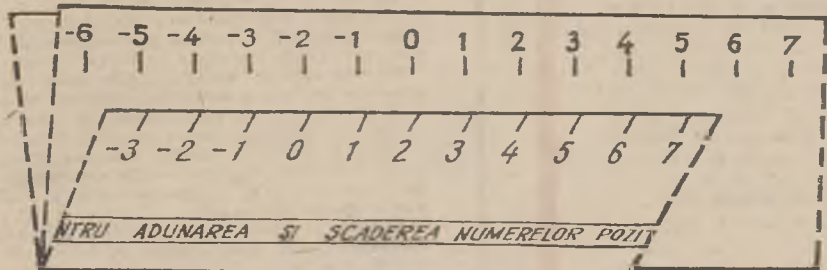
Reînnoiți-vă abonamentul pe anul 1973 la revista „TRIBUNA ȘCOLII”. Prețul unui abonament pe 12 luni este de 52 lei, pe 6 luni de 26 lei, pe 3 luni de 13 lei.

Rigla de calcul

Ani de-a rândul am constatat dificultățile pe care le întâmpină elevii în clasa a VII-a când pentru prima dată iau contact cu numerele negative și pozitive. Diversele încercări de a face legătura cu temperaturile mai mari sau mai mici decât zero, cu sume de primit și de dat și alte fapte extramatematice, precum și cu probleme de mișcare folosite în actualul manual s-au dovedit ineficace. Meditând asupra acestor dificultăți, am ajuns la concluzia că originea lor constă în aceea că astfel de numere sînt introduse prea tirziu în clasa a VII-a; în clasa a V-a, rezistența psihică a copiilor împotriva „numerelor mai mici ca 0” este practic inexistentă. Dar această disponibilitate psihică nu este suficientă. Copiii mai trebuie ajutați de un material didactic adecvat. În acest scop, am imaginat o riglă de calcul a cărei construcție se poate vedea mai jos. Principiul de folosire al acestei rigle se bazează exact pe ceea ce recomandă noua progra-

ajunge în dreptul termenului considerat pe scala de jos; considerăm al doilea termen pe scala de sus, iar în dreptul său citim, pe scala de jos, suma. Scăderea se face într-un mod asemănător. În urma aprobării Inspectoratului școlar al municipiului București, rigla a fost experimentată în anul școlar trecut la două clase a V-a.

Menționez că pe plan mondial există o tendință de ștergere a graniței dintre aritmetică și algebră, de coborîre la anii mai mici a multor chestiuni zise de algebră. Astfel, în Uniunea Sovietică ecuațiile și inecuațiile sînt introduse încă din clasa a IV-a, iar numerele pozitive și negative din clasa a V-a. Rigla ce se poate vedea alăturat — și care poate fi confecționată de elevii înșiși, ceea ce este în spiritul noii orientări a înființării laboratoarelor de matematică, răspunde tocmai unor astfel de necesități. Rigla de calcul pentru adunarea și scăderea numerelor negative și pozitive cohoară cu doi ani

mă, pe operații cu segmente orientate. Mișcarea de translație a scalei superioare față de scala inferioară conduce la citirea directă a rezultatului. Astfel adunarea comportă următorii pași: Considerăm primul termen, pe scala de jos; deplasăm scala de sus, pînă cînd originea sa

pragul predării acestor numere, din clasa a VII-a în clasa a V-a.

O analiză competentă a rezultatelor experimentului meu cred că ar fi bine venită.

Prof. ȘTEFAN FATULESCU
București

Biblioteca școlii

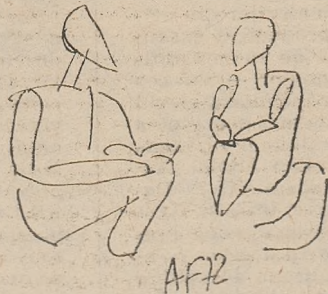
În sistemul factorilor educaționali biblioteca ocupă unul din locurile centrale. Cartea este și rămîne instrumentul de instruire și educare cu cele mai înalte valențe.

În același timp, în condițiile actualității și diversificării acțiunilor de educare politico-ideologică a elevilor cartea social-politică poate și trebuie să-și releve cu pregnanță potențele prin difuzarea sa largă și sistematică în masa cititorilor de vîrstă școlară. Tocmai în aceste direcții bi-

blioteca școlară este chemată să-și aducă o contribuție decisivă și nu întâmplător în fiecare unitate școlară există un fond de cărți destinat special unui asemenea scop.

Ne exprimăm, însă, regretul în fața unei realități adesea întristătoare, anume că unele biblioteci școlare din mediul rural trăiesc în postura nedorită de „cenușăreș”. Vom aborda un singur aspect, înregistrarea cu cărți, și o vom face în dublă calitate, de profesor de limba și lite-

ratură română și de conducător al unei biblioteci școlare de sat. Nu o dată sîntem în situația să luăm cunoștință de aspecte paradoxale: cărți existente deja în bibliotecă în 3—4 exemplare sînt re-expediate, în timp ce altele, de un interes cel pu-

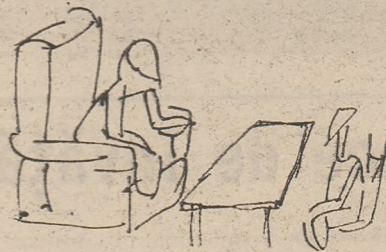

țin echivalent, întîrzie să sosească. O situație cu totul precară o au nou-tățile editoriale în sensul că acestea parvin bibliotecilor școlare cu o nejustificată întîrziere față de momentul apariției lor pe „piața literară”.

Se impune o conlucrare mai strînsă între bibliotecile școlare și centrele de difuzare a cărții. Factorii de răspundere din școli au latitudinea de a comanda cărți în funcție de necesitățile concrete ale școlilor respective, în raport cu numărul de elevi, iar centrele de difuzare pot onora, cu sollicitudine și promptitudine, comenzile, cu condiția să existe preocupări concrete în acest sens. Ne pledăm pentru onorarea integrală și necondiționată a comenzilor noastre (adesea lucrul acesta este imposibil), dar cerem ca în notele de expediție să fie incluse cu prioritate cărțile solicitate.

În acest fel se vor evita situații de repetare paradoxală, de felul celor semnalate mai sus, iar biblioteca școlară își va reafirma valențele de focar esențial de cultură.

Prof. TEODOR PRACSIU
com. Fălcu, jud. Vaslui

LEGISLATIVE

Dumitru Corobceanu, învățător, Școala generală nr. 4 Iași: Coeficienții din proiectul de Lege a remunerării se referă la diferențele de nivele exprimate în clase de salarizare stabilite. De aceea apar unele diferențe de coeficienți care vi se par nejustificate.

Nicolae D. Marinescu, învățător pensionar, Stoilești, jud. Vilcea: Pensia se calculează pe baza salariului tarifar efectiv încasat în anii din perioada de referință pe care vi l-ați ales pentru stabilirea bazei de calcul a pensiei. Ea nu se poate calcula pe baza unui salariu care considerăm că vi s-ar fi cuvenit, dacă în perioada cit ați funcționat la clasă s-ar fi aplicat unele reglementări apărute după ce ați ieșit la pensie.

Un grup de cadre didactice din com. Cioroiși, jud. Dolj: Prin concurs pot fi ocupate numai posturile vacante stabilite de Ministerul Educației și Învățămîntului și publicate în Buletinul acestui minister. Alte

posturi vacante pot fi ocupate prin transferare în interesul învățămîntului sau prin detașare în condițiile prevăzute de Statutul personalului didactic. Cele care rămîn vacante după efectuarea acestor operațiuni pot fi ocupate numai prin suplînire.

Ion Alexa, profesor, Școala generală Huedin, jud. Cluj: Lămuriri în legătură cu salarizarea profesorilor suplînitori care au numai absolvirea unei facultăți de la Universitate, fără diplomă de licență, s-au publicat în nr. 64 al revistei (răspunsul pentru Viorica Săndulescu). Deci, dacă la 15 martie 1969 funcționați ca profesor categ. II de studii, vă mențineți aceeași încadrare dacă, în prezent, funcționați ca suplînitor.

Gabriel Zaharia, profesor, Liceul „I. Pătrășcanu”, Bacău: Gradele didactice II sau I, pot fi solicitate de profesorii care, avînd studiile prevăzute de Statutul personalului didactic

(licența Universității sau diploma Institutului pedagogic de 3 ani), funcționau la catedră la 1 august 1959, după împlinirea a 10 ani (respectiv 15 ani) de activitate în învățămînt fără a avea 5 ani vechime de la definitivare sau de la acordarea gradului II. Intrucît dv. nu aveți licența la 1 august 1959, nu puteți beneficia de această prevedere.

Năfornită Gheorghe, învățător, Școala generală Poșta Elan, jud. Vaslui: Obligația de predare la clasă a învățătorilor de la clasele I—IV este de 4—5 ore pe zi, potrivit planului de învățămînt. În consecință și învățătorii care predau în același timp la 2—4 clase, trebuie să predea pînă la 5 ore pe zi. În legătură cu dispoziția inspectoratului școlar, să predați 6 ore pe zi la elevii din clasele I—IV, vă îndrumăm să luați legătură cu acest organ pentru a elucidă condițiile în care a fost dată o astfel de indicație.

TH. LEONESCU

Inv. Ana Oprescu, Călimănești, jud. Vilcea: Mă aflu într-o situație foarte dificilă, intrucît autoritățile de învățămînt mi-au aprobat înscrierea la definitiv, pentru acest an școlar, ca o ultimă șansă, fiind absentă din anul 1966. Dacă se întâmplă să nu iau examenul în această singură sesiune de definitiv la care mă prezint, ce posibilități mai am?

— Din scrisoarea dumneavoastră reiese că ați funcționat doi ani ca învățătoare, după care v-ați transferat într-un post de pedagogă, în altă localitate, urmîndu-vă soțul, iar, începînd cu acest an școlar, ați obținut din nou un post de învățătoare prin numire. În această situație, la sfîrșitul acestui an școlar aveți un stagiu efectiv de trei ani în activitatea didactică de predare și, deci, posibilitatea de a vă prezenta la examenul de definitivare în învățămînt în trei sesiuni consecutive. Cum „șansele” s-au înmulțit, cred că renunțați la „alte posibilități”.

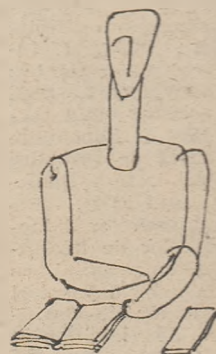
Prof. Emilia Foteșcu, Tr. Măgurele, jud. Teleorman: Am absolvit Facultatea de limbă și literatură română în anul 1971 și am obținut licența în anul 1972. Cum aș putea obține și eu o specialitate secundară? Nu s-ar putea organiza o sesiune specială pentru acest examen, mai ales că diploma încă nu mi-am ridicat-o?

— Diploma de licență nu poate fi completată sau modificată prin examene ulterioare ea fiind actul care atestă specialitatea obținută de absolvent, potrivit planurilor și programelor de învățămînt parcurse în anii de studii. Dacă doriți să urmați o a doua facultate vă puteți înscrie în anul I la facultățile la care este organizat învățămîntul superior fără frecvență, fără concurs de admitere, după trei ani de activitate de la absolvirea primei facultăți. În situația că ați promovat prima facultate cu media generală mai mare de nouă sau desfășurați activitate de cercetare științifică, vă puteți înscrie la o a doua facultate înainte de îndeplinirea stagiului de trei ani în producție de la încheierea studiilor.

Inv. Vasile Dudau, Lupeni, jud. Hunedoara: Am dreptul să mă înscriu și să susțin gradul I în anul 1973, cunoscînd că am obținut gradul II în anul 1972 și am o vechime de 15 ani în învățămînt?

— De regulă, pentru obținerea gradului I, cadrele didactice trebuie să aibă o vechime în învățămînt de cel puțin 5 ani de la acordarea gradului II. Acest termen se poate reduce la patru ani dacă ați obținut gradul II cu media 10. În cazul dumneavoastră, intrucît ați funcționat în învățămînt la data de 1 august 1959 puteți solicita înscrierea la gradul I chiar în sesiunea viitoare.

IOAN BADIU

Vă
prezentăm

CENTRUL DE CALCUL AL UNIVERSITĂȚII BUCUREȘTI

Interviu cu conf. univ. dr. ION VĂDUVA, directorul tehnic al Centrului

Introducerea tehnicilor moderne de calcul în toate compartimentele vieții sociale și economice a avut ca o consecință firească preocuparea pentru formarea și perfecționarea specialiștilor care să utilizeze cu eficiență maximă o aparatură adecvată. Pregătirea și perfecționarea viitorilor informaticieni, amploarea cercetărilor științifice din acest domeniu au determinat înființarea citorva centre de calcul, printre cele dintii apărute numărându-se și Centrul de calcul al Universității din București.

Ne-am adresat conf. univ. dr. Ion Văduva, directorul tehnic al Centrului de calcul al Universității București, personalitate bine cunoscută în lumea specialiștilor, cu rugămintea de a creiona pentru cititorii revistei noastre câteva din direcțiile de cercetare ale acestei instituții.

— Pentru început, vă rugăm să ne prezentați câteva dintre preocupările de bază ale Centrului de calcul al Universității.

— Prin statutul său de funcționare, Centrul de calcul al Universității București are ca scop pregătirea și perfecționarea cadrelor de informatică și dezvoltarea cercetărilor științifice în acest domeniu.

În ceea ce privește pregătirea cadrelor, deoarece Centrul de calcul al Universității este unul din primele centre înființate în rețeaua Ministerului Educației și Învățămîntului care a fost dotat cu un sistem de calcul electronic de generația a III-a, trebuie să spunem că multe din cadrele de specialiști care lucrează azi în informatică s-au format pe lângă acest centru. În plus, în cadrul Centrului au efectuat practica de informatică studenții ai institutelor de învățămînt superior din București, de la Universitate, Institutul de Construcții, Institutul de Petrol, Gaze și Geologie, Institutul Politehnic, precum și din alte centre universitare, ca Iași, Galați, Cluj, Brașov etc. De asemenea, au efectuat stagii de specializare cadre didactice din învățămîntul superior.

În ultimii ani, au efectuat practică în cadrul Centrului și elevii ai claselor speciale de matematică sau elevi ai claselor cu pregătire principală în prelucrarea automată a da-

telor din cadrul liceelor economice bucureștene. Trebuie subliniat însă că în sarcina legată de pregătirea cadrelor, care în ultimii ani a polarizat în jurul Centrului un număr de peste 150 de cercetători sau specialiști din alte domenii, este inclusă și aceea a cursurilor postuniversitare. În cadrul acestor cursuri au fost predate capitole de programare calculatoarelor, cercetare operațională, analiză numerică, statistică matematică etc., cursanții elaborând, sub îndrumarea cercetătorilor Centrului, proiecte legate de activitatea lor la locul lor de muncă.

În sfîrșit, pe linia pregătirii cadrelor Centrul de calcul a contribuit în mod substanțial la elaborarea planurilor de pregătire informatică în universități și liceele de cultură generală, elaborînd și unele manuale pentru studenți sau pentru elevii claselor speciale de informatică.

În acest an a avut loc la București masa rotundă „Calculatoarele în învățămînt”, organizată de UNESCO, în colaborare cu Ministerul Educației și Învățămîntului. Sarcinile organizatorice și cele de secretariat științific au revenit aproape în exclusivitate Centrului de calcul.

În ceea ce privește cercetarea științifică, trebuie spus că deși numărul cadrelor de specialitate ale Centrului este încă mic, s-au obținut unele rezultate legate mai ales de teoria simulării sistemelor, progra-

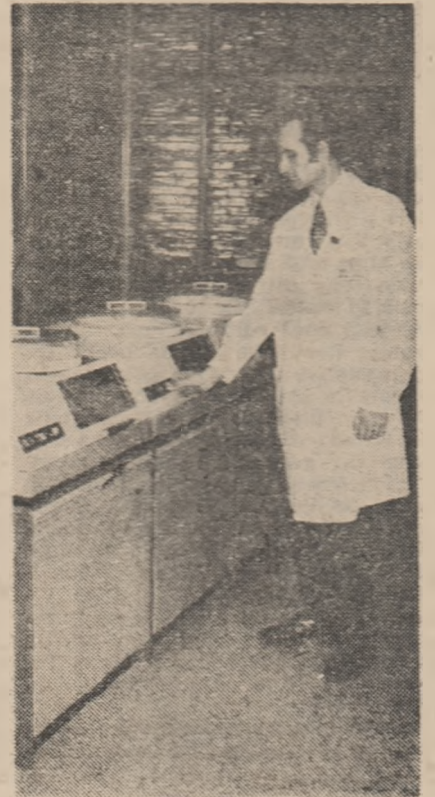
- Obiectivul nr. 1: buna pregătire și perfecționarea continuă a cadrelor pentru informatică.
- În ce domenii ale cercetării științifice se face mai mult simțită prezența specialiștilor Centrului.
- Ce se preconizează pentru sporirea contribuției Centrului la cimentarea legăturii dintre învățămînt, cercetare și producție.

marea sistemelor de calcul și tehnici de compilare, cercetarea operațională, planificarea învățămîntului, analiza numerică și altele, unele din aceste cercetări fiind abordate în colaborare cu institute beneficiare pentru care s-au elaborat programe. În acest an a fost înființată în cadrul Centrului secția de cercetare operațională cu scopul de a dezvolta cercetări legate de aplicațiile matematicii în organizarea producției și în științele sociale. Rolul principal în crearea acestei secții l-a avut acad. prof. N. Teodorescu, directorul Centrului nostru de calcul.

— Și acum v-am ruga să ne schițați unele din preocupările de viitor ale Centrului de calcul.

— Obiectivul principal al perioadei care urmează este acela de a contribui la întărirea legăturii dintre învățămînt, cercetare și producție în cadrul Universității. Dat fiind faptul că în ultimii trei ani a crescut atât cantitativ, cit și calitativ potențialul de cercetare al Centrului, s-au creat premise pentru extinderea colaborării cu diversele catedre din Universitate și cu diversele institute de cercetări departamentale astfel încît activitatea Centrului să se poată concentra pe problemele majore ale dezvoltării economice și sociale. În mod concret, se are în vedere intensificarea preocupărilor în următoarele direcții:

a) Elaborarea de programe știin-

țifice de calcul necesare unor institute de cercetări și proiectări și unor centre teritoriale de calcul.

b) Studierea unor teme legate de organizarea, planificarea și conducerea învățămîntului.

c) Dezvoltarea în continuare a cercetărilor legate de bazele programării calculatoarelor ca teoria limbajelor și tehnici de compilare.

d) Dezvoltarea cercetării operaționale în diverse direcții cum ar fi modelele de programare matematică, teoria stocurilor și firelor de așteptare etc., astfel încît aceste modele să conducă la elaborarea unor pachete de programe de aplicații.

e) Dezvoltarea tehnicilor de simulare cu aplicații la studiul sistemelor economice și sociale.

Finalizarea acestor cercetări depinde însă în mare măsură și de eforturile pe care le vor face beneficiarii pentru introducerea în activitatea concretă a rezultatelor muncii noastre.

Legat de preocupările Centrului în ce privește pregătirea de cadre, ne propunem ca pe lângă activitatea de îndrumare a activității practice a studenților să intensificăm și îmbunătățim formele de pregătire postuniversitară. Astfel, intenționăm ca în anul universitar 1973/1974 să organizăm un curs postuniversitar „Informatică și matematici aplicate în cercetarea științifică” în care să participe, dacă va fi posibil, și reprezentanți ai unor țări în curs de dezvoltare.

HARALAMBIE LEREA

Dreapta sus: Operatorul comandă unitățile periferice de discuri.

Stînga jos: Operatorul în dialog cu sistemul de calcul.

Z. D. BUȘULENGA

EMINESCU
in cinci limbi
străine

Editura „Meridiane”,
1972

După ediția cu traduceri din Eminescu, publicată de Editura „Meridiane” în 1964, marele nostru poet este din nou confruntat cu traducători și interpreți străini și supus, de astă dată, unui examen comparativ de către prof. univ. Zoe Dumitrescu-Lușulea, într-o ediție recent apărută în cadrul Editurii „Albatros”. Această nouă ediție adună, într-un volum impunător, 30 de poezii reprezentative pentru diversele etape creatoare ale lui Eminescu, traduse în cinci limbi de intensă circulație în Europa și America — franceza, engleza, germana, rusa și spaniola. Traducătorii (în număr de 35), în afară de Veturia Drăgănescu-Vericeanu D. I. Suchianu, Ana Bentoiu, Dimitrie Cuclin, Mihail Steriade, I. O. Stefanovici, Alfred Margul-Sperber, Franyó Zoltán și Al. Vițianu sunt străini — cunoscuți romaniști critici, poeți — printre aceștia: Rafael Alberti și Maria Tereza Leon, Ana Ahmatova, Leonid Martinov etc.

După o succintă prezentare eseistică cu care se deschide volumul —

„Mihai Eminescu, poet național și universal” — Zoe Dumitrescu-Bușulea — titulara catedrei de eminescologie a Universității din București — autoarea selectării echivalențelor arată în Cuvintul său înainte că ideea întocmirii unei asemenea ediții plurilingve a operei poetului aparține unuia dintre participanții la un interesant „Convegno Eminescu”, ținut la Veneția în toamna anului 1964, prin strădania strălucitei traducătoare și interpretă de limba italiană a marelui romantic român Rosa del Conte. Justificarea necesității imperative a unei asemenea ediții izvoră din faptul că Eminescu — unul dintre cei mai mari poeți ai lumii, ca și Dante, Goethe sau Victor Hugo — nu-și poate, încă, transmite mesajul său liric inegalabil de esențe umane atât de profunde, celorlalte popoare ale lumii, întrucât el nu este slujit de o limbă de circulație universală. Ca atare, el este mai puțin cunoscut și înțeles dincolo de hotarele țării.

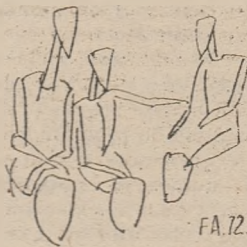
Ipsa facto, această ediție dobândește valoarea unui veritabil instrument de studiu al poeziei eminescienice și se înscrie ca o contribuție remarcabilă în cadrul acțiunii de a face cunoscută cultura românească în lume, pe dimensiuni din ce în ce mai întinse.

Dacă meritul ediției plurilingve, luată în ansamblul ei, este, astfel, incontestabil — ea constituind un adevărat florilegiu eminescian, gata să-și răspundească esențele-i tulburătoare în lume, împărtășindu-i pe iubitorii de poezie de pretutindeni din harul lui orfic — prezența ediției repune, însă, în același timp, în discuție, mai vechea controversată problemă a dificultății transunerilor lirice dintr-o limbă în alta. Această problemă se află la ea acasă, mai ales în cadrul literaturii noastre. Căci, alterările și erorile, câte pot să intervină în tălmăcirile din

Eminescu, izvorăsc în primul rînd, din lipsa de cunoaștere deplină a tainelor limbii române și din lipsa de înțelegere a marilor noastre valori lirice. Sintaxa complexă, expresia și vocabularul lui Eminescu pot oferi curse chiar și filologului celui mai avizat și mai stăpîn pe semantica lexicului, sau pot să rătăcească și pe cei mai inspirați tălmăcitori, în cazul cînd aceștia ignoră forma orală a culturii românești — foarte specifică și de sorginte țărănească. Date fiind configurația spirituală a lui Eminescu și imaginile lui, de inimitabilă transparentă, este lesne de înțeles cît de greoaie și aproximativă poate fi tălmăcirea într-o altă limbă a bogăției de elemente și stări ale poetului.

Totuși, oricît de aproximative ar fi pe alocurea echivalentele acestea — unele, de altfel, destul de izbutite, cum sînt tălmăcirile în limba franceză ale Veturiei Drăgănescu-Vericeanu (Serisorile), ale lui D. I. Suchianu (Ođă in metru antic, Peste virfuri), sau Scrisoarea IV (Vierter Brief) a lui Zoltán Franyó în limba germană etc. — prezența ediției antologică relevă răsfrîngerea idiomatică a unor poeme ale lui Eminescu în alte zone spirituale ale lumii — și aceasta se impunea cu necesitate.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

Cum vorbim

Cum scriem

„Ăsta”, „ăla”

in limbajul
popular

În limba actuală, formulele pronumelui demonstrativ **acesta**, **acela** și **ăsta**, **ăla** se află în opoziție stilistică: cele dintâi sînt proprii limbii literare, celelalte caracterizează limba vorbită (în special graiurile din Muntenia și Transilvania). Intrebuintarea lui **acesta**, **acela** în aspectul vorbit al limbii sună pretentios și fals. Numai în limbajul celor care își imaginează că, folosind pe **acesta**, **acela**, se exprimă „distins”, „literar”, se pot auzi construcții de felul **acesteia**: am servit din supa **aceasta** (în loc de: am mîncat din supa **asta**).

Formele populare **ăsta**, **ăla** tind să capete valori afective deosebite, necunoscute corespondențelor literare **acesta**, **acela**. Astfel, cînd înlocuiesc nume de persoane sau cînd însoțesc, ca adjectiv, nume comune legate prin înțeles de cele de persoane, **ăsta**, **ăla** devin peiorative, exprimă nuanțe de dispreț. Într-un limbaj reverentios se evită formulări ca: **tovarășule ăsta**; **directorule ăla**; **ce-i ăsta?**; **ăștia sînt studenți**; **mi-a spus ăsta că...**; **de unde-i ăla?**

Precedate de articol nehotărît, aceste pronume se substantivează, situație în care nuanța de dispreț pe care o exprimă devine mult mai evidentă, ca în exemplele: e un... **ăla** (= un neisprăvit); o... **ăia** (= o ne-trebnică, o femeie de moravuri ușoare); niste **ălea**. La Caragiale: un **ăla**... un prapădit de amplexat. Între articele și forma pronominale se realizează, de obicei, o punză, al cărei rost stilistic este de a înălța caracterul ateciv al demonstrativului.

Aceleași pronume (îndeosebi cel de departare) sînt folosite gestual de des și cu valoarea determinativă caracteristică articolului definit, deci în afara oricărei opoziții „apropiere-departare” proprie demonstrativelor. De exemplu, dacă în curte se află un singur cîine, pe care cerem să-l lege, putem formula două feluri de propoziții, care se deosebesc ca structură prin prezența sau absența demonstrativului: **leagă cîinele și leagă cîinele ăla** (să nu muște oamenii). Iată alte exemple: **Mai taci din gura ăia odată**; **Ține volanul ăsta mai ca lumea!** Nu știu ce să mă fac cu băiatul **ăsta**.

În asemenea contexte nu se poate vorbi de o slăbire a funcției articolului și, ca urmare, de o „întărire” a lui printr-un nou determinativ al numelui; adjectivul demonstrativ are rolul de a sublinia mai bine importanța în context a cuvîntului pe care îl determină, a cuvîntului care poartă accentul frazei.

Din limbajul popular ne este cunoscut cu această valoare și demonstrativul **ăi**, **a** în poziție proclitică: unde s-o fi dus **ăi** copil? (**a** fată?). Acestea sînt doar cîteva dintre întrebuintările stilistico-afective ale demonstrativelor în limbajul popular vorbit.

Conf. univ. dr. GRIGORE BRĂNCUȘ

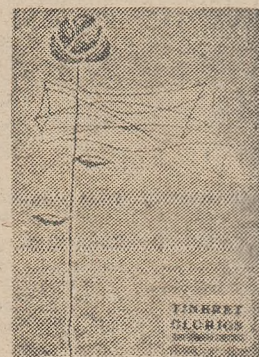

Cărți pentru tineret

Intensificarea acțiunilor educative, dedicate aniversării un sfert de veac de la proclamarea republicii, este susținută de prezența în școli a unor culegeri (cu texte și partituri) de cîntece revoluționare, muncitorești, patriotice, despre partid și tineret. Aceste lucrări vin în sprijinul activității politico-educative, al acțiunii largi întreprinse în ultimul an în toate școlile pentru învățarea de către elevi a cîntecelor cu tematică patriotică și politică. Sub îngrijirea Centrului de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă de pe lângă Consiliul Culturii și Educației Socialiste au fost editate în acest sens culegerile: „Glorie ție, partid”, „România, plai de glorie”, „Mîndră este țara mea”, „Tineret glorios”, care reunesc cea mai mare parte a creației românești de muzică patriotică și revoluționară.

De asemenea, Comitetul Central al U.T.C. și Ministerul Educației și Învățămîntului au editat culegerea „Cîntece pentru elevi”.

Eck Kalman: „Introducere în studiul muncii în agricultură”, Ed. Ceres, 248 pg., 10,50 lei.

Ion Creangă: „Opere” (ediție bibliofilă), Ed. Minerva, 518 pg., 20 lei.

Nicolae Filimon: „Ciocoi vechi și noi”, Ed. Eminescu, 298 pg., 15 lei.

Marin Preda: „Mormoneții” (ediția a III-a revăzută și adăugită), Ed. Cartea românească, vol. I și II, 34,50 lei.

Zaharia Stancu: „Ce mult te-am iubit”, Ed. Cartea românească, 258 pg., 15 lei.

Cărți noi în librării

Alexandru Vlahuță: „România pitorească”, Ed. Ion Creangă, 252 pg., 4 lei.

Lucian Blaga: „Poezii, Teatru, Proză autobiografică”, Ed. Albatros, 2 vol., col. „Lycium”, 11 lei.

Nichita Stănescu: „Măreția frigului”, Ed. Junimea, 190 pg., 14 lei.

V. Voiculescu: „Poezii”, Ed. Minerva, 208 pg., 5,75 lei.

G. Ibrăileanu: „Spre roman”, Ed. Minerva, 302 pg., 6 lei.

HLEBINE

Cu puțină vreme în urmă s-a înfățișat privirii un sat românesc transpus în culori de oameni la vreo zece ani: Vulturești. Culoarea pentru acești școlari fascinați este un fel de totem care ia chipul părintelui, al fratelui, al peisajului, al misterului. Și iată că tablourile lor încep să călătorească fericit prin lumea largă. În timp ce critica de specialitate se arată încă reticentă, dintr-un motiv sau altul, este de așteptat ca aceste creații să se constituie într-un veritabil și stabil „muzeu” al copilăriei picturale, eventual al tuturor virstelor, din toată țara.

Asociații surprinzătoare prilejuiește expoziția de artă decorativă din Iugoslavia, deschisă în decembrie în subsolul Ateneului. Chiar mărturisind că uneori am privit cu același ochi anumite picturi din cele două expoziții, nu o comparație tentază, ci o comuniune latentă asemenea unei corespondențe baudelaireene între sate și culori din Balcani.

Satul Hlebine constelează într-o școală de pictură, consacrată timp de patru decenii, nume și aproape totațița viziunii, unele reprezentate și-n expoziția de la București: Ivan Generalici — fondatorul școlii, fiul său Iosip, fratele său sculptorul Mato, Franjo Marz, Franjo Filipovici. De o geometrie fantastică, florile și peisajele lui Ivan Rabuzin par să arate că soarele nu dă lumii doar lumină, ci și forma sa. O vastă „floare galbenă” și un „Soare”, așezate alături, emană analogii subtile și o mare bucurie a razelor și mirsmeleor. Oazele și grădinile lui Vangel Naumovski, acea „Inima revoluției Iugoslave”, portretele ingenu și crispate pictate de Gjorje Stjakovici, sculpturile Dragisei Stanislavlevici sau, mai ales, ale fiului ei Milan Stanislavlevici, astfel de opere lansează expresii creatoare, proprii unor

personalități descifrate în studii și cărți publicate în țara lor.

Dar dintre reprezentări coloristice ale sufletului omenesc îndrăznite sublim prin aventură personală, ești reatras către priveștiile vieții dintr-un spațiu anume al lumii, din Hlebine. Către Hlebine, poate fiindcă aici a început, în 1931, și de aici s-a extins acest curent în Iugoslavia, delimitat vehement de folclor, amatorism sau diletantism, de primitivismul deliberat, de pictura infantilă.

Mult folosit, uleiul pe sticlă conșeră culorii tăria iernilor. Cartonul și pinza îndulcesc sub acuarelă, tempera sau ulei cu florile altor anotimpuri visul ochiului inspirat. Temele se circumscriu unei umanități ancestrale. De obicei, pictorul naiv subordonează planul lumii reale unei imagini particulare, care nu prezintă însă un detaliu, ci un element simbolic, unificator. Un cocș pe acoperiș este monumentalitatea însăși. Un coș plin cu cireșse întrece în înălțime cireșii. Pe de altă parte, personajele și motivele — ploaia și amurgurile, jocurile și visurile, anotimpurile și pădurile, sărbătorile, interioarele și cîmpurile, casele și tîrgurile, atunci cînd își păstrează proporțiile în revelația picturală — i se supun artistului care, de altfel, se pictează și pe sine.

Privisem zilele trecute un sat românesc în operele școlărilor săi. M-am oprit apoi în fața unor privești ale unui sat iugoslav transfigurat de școala sa de pictură. Între Hlebine și Vulturești am văzut o punte colorată răsfrîngînd reflexe cosmice la întîlnirea între generații, sate și țări. Cum și operele micilor pictori din Vulturești călătoresc prin lume, cum Hlebine găzduiește expoziții, întîlnirea s-ar putea petrece profitabil și la propriu.

GHEORGHE ANCA

Firon Aniela — Perspectivă în timp

TVS integrată

Emisiuni pentru chimie

Începutul trimestrului al II-lea al anului școlar curent va aduce în școală emisiuni de televiziune școlară integrată și la obiectul chimie, prima fiind programată la data de 16 ianuarie 1973. Astfel, alături de biologie și geografie, chimia este al treilea obiect care va beneficia de emisiuni de televiziune școlară integrată. Emisiunile vor avea loc după cum urmează: 16.I.1973: „Metalurgia fierului” (I-fonă); 23.I.1973: „Metalurgia fierului” (II — oțelul); 30.I.1973: „Cuprul”; 13.II.1973: „Zincul și mercurul”; 20.II.1973: „Identificarea unor cationi”.

Deoarece emisiunile de TVS sînt utile în măsura în care evidențiază fenomene și procese greu de intuit și de înțeles prin folosirea exclusivă a explicațiilor și demonstrațiilor

profesorului, s-au ales din programa școlară acele teme care se pretează la o ilustrare dinamică. În acest scop, se vor prezenta în emisiuni diferite procedee tehnologice moderne și instalațiile corespunzătoare lor, în funcție de cerințele proceselor fizico-chimice, ca și de necesitățile practice.

Pentru a asigura buna desfășurare a telelecțiilor și eficiența folosirii mesajului televizat, Institutul de științe pedagogice va organiza, în perioada vacanței de iarnă, un instructaj pe această temă, la care vor participa profesori de chimie și inspectori de specialitate din toate județele țării.

MARIANA ENE

VĂ RECOMANDĂM:

Filme didactice

● **SOLUȚIA OPTIMĂ** — un film care creează o situație-problemă în dezbateră temei referitoare la creșterea productivității muncii. După prezentarea într-un mod dinamic și atractiv a citorva soluții privind operațiunea simplă de transportare a cămășilor în containere, de la sol la ultimul etaj al unei construcții în lucru, filmul se oprește și — cu imaginea simbolică a „gînditorului” de la Hamangia — oferă elevilor posibilitatea de a analiza aceste soluții și de a găsi pe cea optimă. Acest film-problemă are meritul de a se adresa în egală măsură predării științelor sociale în școli generale, licee, facultăți.

● **SISTEME BIOLOGICE**: cuprinde în sine fragmente numeroase, ca reglajul glicemic, homeotermia, arcul reflex, diviziunea oului de triton etc. care pot fi încadrate în lecțiile de biologie.

La început, se face o introducere în lumea sistemelor, după care se tratează însușirile sistemului individual: integralitatea, echilibrul dinamic și autoreglarea.

În final, se desfășoară unele aspecte ale autoreglării în cadrul celulelor organismului: inhibiția prin produs final.

Lucrarea dă o imagine de ansamblu asupra organizării materiei vii, înseși ideile ei fiind riguros organizate și clare.

● **SISTEME MODERNE DE AGRICULTURĂ**: prezintă sistemele moderne de dezvoltare a agriculturii pe baze intensive și multilaterale. Se perindă culturile: cerealiere, legumicolă, viticolă, pomicolă, probleme de zootehnie și agricultură, în mod cursiv și logic.

● **ECOSISTEME**: explică componentele ecosistemului, mecanismul de funcționare al diferitelor ecosisteme, ecosistemele antropogene folositoare, cit și unele consecințe negative ale poluării.

● **TESUTURI DEFINITIVE**: descrie meristemele și țesuturile definitive. Din punctul de vedere al formei se prezintă parenchimurile de absorbție, de asimilație, acvifer, aerifer, țesuturile conducătoare, mecanice, excretore etc și rolul lor. Un material prețios al acestei lucrări este partea finală, care prezintă originea țesuturilor. Se adresează liceelor.

Filmele pot fi procurate prin comandă, de la „România film”, str. Iulius Fucik, nr. 5, sector 1, București.

FILM

„Săgeata căpitanului Ion”

Un film pe care autorii lui, regizorul Aurel Mihalea și scenaristul Al. Mitru, îl recomandă drept film istoric și de aventuri pentru tineret și copii. Sigur că s-a pornit la realizarea lui cu cele mai bune intenții, cu scopul de a se ilustra o poveste de dragoste desfășurată pe un fundal istoric. Alexandru Mitru, autor a numeroase cărți de legende și evocări istorice, și-a prelucrat romanul omonim (subintitulat Legendă valahă), creînd un scenariu cu certe virtuți dramatice și educative. Personaje cu profiluri morale bine conturate, spectaculoase răsturnări de situații și numeroase alte întîmplări ar fi putut constitui pentru un cîneast pasionat de gen substanța epică a unui interesant film. Dar simpla enumerare a unor stări: lupta lui Vlad Țepeș împotriva turcilor și a boierilor trădători, uelirile lui Radu cel Frumos pentru a obține tronul Țării Românești și isprăvile devotatului căpitan Ion (toate legate printr-o romantică poveste de dragoste între Ion și Ilina, fiica trădătorului vistiernic Flor), nu a produs un efect educativ, fiindcă regizorul nu a reușit să recompună atmosfera unei epoci apuse, să redea acute conflicte sociale, să releve personalitatea progresistă a domnitorului Vlad Țepeș, ci s-a mulțumit să prezinte, suficient de stîngaci, pe căpitanul Ion aflat într-o veche dilemă coe-niană — nevoit să aleagă între dragoste și datorie.

Dacă epoca lui Vlad Țepeș și istoria, în general, au fost un simplu pretext pentru regizor, atunci nu înțelegem de ce există atît de multe inadvertențe și de ce aventurile sînt atît de neverosimile. A vrut cumva să realizeze o pastişă sau un film comic? Ne îndoiim.

Vom semnala totuși, pentru argumentare, cîteva dintre flagrantele

deficiențe care deconspiră lipsa de profesionalism regizoral. Cadrul exterior e mult prea sărăcăcios, doar pașii de un verde strident și munții ca fundal, un palat de mucaș și corturi pictate. Isprăvile sînt incredibile; eroul sîrtecat de săgeți își revine brusc, scrisorile sînt ascunse într-o amforă aurită așezată lângă un izvor; cavalcadele sînt comice, se cade mult și gratuit, urmăriți și urmăritori se amestecă mereu fără nici o noimă; o săgeată „miraculoasă” parcurge kilometri pentru a ucide patru turci dintr-odată; tabăra otomană e distrusă de explozii în lanț, deși asupra ei se trăsese doar cu... arcul; complotul e descoperit în mod paradoxal de un bătrîn orb; dialogul este livresc, bombastic; gesturile actorilor și mimica sînt exagerat teatrale, iar experimentele imagistice nu au nici o funcție estetică. De asemenea, distribuția a fost făcută neinspirat. Vladimir Găitan, actor de mare talent, a fost distribuit greșit în căpitanul Ion, fiindcă nici fizicul, nici vocea nu-l recomandau pentru un astfel de rol, iar debutanta Carmen Ghiman a fost mai mult frumoasă decît actriță. În alte roluri, cu partituri prea sărace, au apărut actori de primă mărime: M. Albușescu, I. Besoiu, Amza Pelea, I. Marinescu, Virgil Ogășanu (o cadaverică mască a lui Vlad Țepeș).

Eticheta „film pentru tineret și copii” nu poate fi o scuză pentru defectele acestei pelicule. Elevii au un spirit de observație poate mai dezvoltat decît al adulților, iar curiozitatea lor este în mod cert mai mare. Așa că ei nu admit situații neverosimile, găselnițe puerile, confuzii, scene „tari” prost filmate, ci pretind o povestire logică, antrenantă, ceea ce, din păcate, autorii n-au reușit.

EMIL CILANU

PREGĂTIREA PENTRU MUNCĂ ÎN ȘCOALA SOVIETICĂ

În zilele noastre, în Uniunea Sovietică, 184 000 de școli de cultură generală își deschid zilnic porțile pentru 45 de milioane de copii. De remarcat este faptul că, acum 50 de ani funcționau doar 89 000 de școli, slab dotate. Numărul școlilor superioare și cel al școlilor medii de specialitate a crescut de asemenea în ultimii 50 de ani de la 1 180 la 5 071. În afară de acestea, în U.R.S.S. există peste 15 000 de școli serale și fără frecvență, unde învață circa 4 milioane de tineri muncitori, funcționari, colhoznici.

Învățământul sovietic contemporan pune un accent deosebit pe pregătirea tineretului pentru muncă și producție. Astfel, în școlile medii de specialitate se instruiesc 4,3 milioane de tineri, iar în cele tehnice — 2,5 milioane.

Publicăm mai jos impresiile cu care prof. Petre Bărbulescu de la Institutul de științe pedagogice s-a întors din vizita făcută, nu de mult, în Uniunea Sovietică, vizită care i-a prilejuit discuții cu factori de răspundere din învățământ, cunoașterea activității unor școli, institute, combinate interșcolare etc.

Ceea ce m-a impresionat în mod deosebit a fost modul eficient în care școala sovietică îi pregătește pe elevi pentru viitoarea meserie, pentru producție.

Institutul de instrucție prin muncă și orientare profesională din Moscova are un număr de șapte secții, cu peste o sută douăzeci de cercetători, specialiști în domeniile de bază ale științei și producției. Aria cercetărilor este deosebit de amplă, cuprinzând probleme de didactică, conținutul și formele instrucției și educației prin muncă la diferite nivele de învățământ (cu profil deosebit pentru sate și orașe); aspecte privind creșterea tehnică a elevilor; orientarea școlară și profesională; educația prin muncă în afară de școală și, în special, colaborarea școlii cu familia în acest scop. Institutul elaborează, de asemenea, planuri, programe și manuale de profil, pe bază de cercetare științifică.

Combinatul interșcolar de instruire în producție din raionul Bauman din Moscova funcționează pe lângă secția de învățământ a raionului, iar activitatea acestuia este direct îndrumată și sprijinită de către organele de partid. El este patronat de marile întreprinderi ale raionului respectiv, care asigură baza materială, îndrumarea tehnică și organizarea producției, precum și prelucrarea de către întreprinderi a producției realizate de către elevi. Aici lucrează elevii

claselor a IX-a și a X-a ai școlii medii de cultură generală aparținând raionului respectiv. La terminarea celor zece clase, elevii primesc un atestat, pe baza căruia sînt primiți în muncă în specialitatea în care au lucrat. În anul 1971-1972, 80% din foștii elevi care au lucrat în acest combinat au intrat în producție și dau bune rezultate în muncă. Tot aici există un cabinet de orientare profesională, unde desfășoară cercetări specialiști ai Academiei de științe pedagogice. În prezent, la Moscova există un număr de 19 combinate cu acest profil și se prevede ca numărul lor să fie sporit la 30 în 1973. Aspecte asemănătoare am constatat la combinatul de instruire în producție al raionului „Moskvoetk” din același oraș.

La Școala medie de cultură generală nr. 145 din Kiev, cu profil de matematică-fizică, munca în producție a elevilor urmărește însușirea unor profesii anume. La finele anului școlar 1971-1972, o comisie formată din specialiști din producție și reprezentanți ai școlii au eliberat certificatele de calificare. Atelierele școlare de aici au un plan de producție, repartizat pe trimestre și luni, pe baza contractelor pe care le-a încheiat școala cu diferitele întreprinderi. Atelierele se orientează spre producția de aparatură și obiecte necesare dotării școlilor. Experiența acumulată de această școală

va fi valorificată în cadrul combinatului interșcolar ce se va construi în noul raion al Kievului — „Darnița” — în cursul anului 1973, combinat care va pregăti elevii din raion pentru zece meserii, printre care: strungari, lăcătuși-mecanici, frezori, muncitori specializați în radio-montaj, contabili, croitori, casieri, vinzători etc.

Impresionează în mod deosebit eforturile făcute de către statul sovietic pentru dotarea atelierelor școlare, pentru construirea de combinate interșcolare și dotarea acestora cu aparatură modernă, în scopul apropierei elevilor de cele mai noi tehnologii de producție. Dotarea atelierelor — în cadrul acțiunii de patronare — se face pe baza unui plan de perspectivă care se include în planul economico-financiar al întreprinderilor pe perioada respectivă. Colaborarea între școală și întreprindere are o gamă extrem de variată. În acest sens, elevii sînt informați asupra conținutului activității pe care o desfășoară întreprinderea patronatoare. Ei cunosc tehnologiile noi introduse în producție, participă la întrecerea socialistă, cunoscînd rezultatele obținute atît de ei, cît și de către muncitori.

Ca urmare a hotărîrilor de partid și de stat, în ultimii ani, școlile profesionale și tehnice din U.R.S.S. s-au dezvoltat în ritm rapid. Din anul 1941 și pînă în 1970 au fost pregătiți pentru economie un număr de 23,4 milioane muncitori calificați, dintre care, 7 milioane numai în cincinalul 1966-1970, iar în planul cincinal următor se prevede a fi pregătiți peste 9 milioane tineri muncitori prin acest sistem de învățământ.

Cercetarea științifică se apropie tot mai mult de sarcinile concrete ale școlii în pregătirea pentru muncă a elevilor și orientarea lor spre o profesie. Am observat peste tot unde am fost — în institutele de cercetare, în școli etc. — că acțiunea de orientare școlară și profesională nu are un caracter declarativ, ci urmărește în mod corelat aspectele privind posibilitățile, înclinațiile și dorințele elevilor spre o profesie sau alta, cu acelea privind cerințele de cadre ale producției moderne.

PETRE BĂRBULESCU

Seminar pe tema orientării școlare și profesionale

Cel de al II-lea seminar cehoslovac privind orientarea școlară și profesională, a debătut recent principalele probleme legate de dezvoltarea acestui domeniu în unele țări europene. Cei peste 40 de specialiști din R.S. Cehoslovacă, R.P. Ungară, Franța, R.D. Germană, R.S.F. Iugoslavia, R.S. România etc., întruniți la Smolnice, au pus în centrul dezbaterilor lor trei probleme de importanță majoră: conturarea unei concepții unitare materialist-dialectice privind orientarea școlară și profesională, elaborarea unei metodologii de lucru, organizarea și conducerea orientării școlare și profesionale. Conceput ca o ședință de lucru, ca un larg schimb de opinii, ca prilej de dezbateri și analiză, seminarul a trecut în revistă principalele probleme ale orientării școlare și profesionale și a contribuit la cunoașterea particularităților specifice aplicării acesteia în diferite țări. Dezbaterile privind concepția orientării, au evidențiat elementele comune acceptate de către teoreticieni, dar și particularitățile aplicării și organizării, orientării specifice fiecărei țări în parte.

Cele care au avut ca temă **metodologia orientării școlare și profesionale**, comunicările prezentate — majoritatea susținute de reprezentanții țării gazde — s-au referit cu deosebire la problema psihodiagnosticului. Referatele și discuțiile au insistat, mai ales, asupra unor rezultate ale cercetărilor efectuate în școli, asupra unor teste sau metode experimentale utilizabile în orientarea școlară și profesională și asupra adaptării unor metode psihologice și pedagogice la nevoile orientării tineretului.

O dezbateri interesantă a avut loc, sub forma unei mese rotunde, pe tema organizării și conducerii orientării. Cu acest prilej, s-au pus în discuție dificultățile pe care le ridică organizarea și conducerea unică sau coordonată a orientării școlare și profesionale, arătîndu-se eforturile făcute pentru a da un caracter unitar orientării, greutatea obiective ridicate de mulțimea factorilor cointereseși în conducerea orientării și necesitatea asigurării unei colaborări permanente și eficiente a tuturor factorilor autorizați. Formele concrete ale acestei colaborări sînt variate: colective de coordonare, instituții interdepartamentale, ministere, organisme speciale etc. De asemenea, la această întîlnire a fost discutată problema înființării unui organ comun de publicitate, a schimbului de experiență și de informații și a intensificării contactelor între specialiști. Participanții la dezbateri și-au manifestat acordul cu privire la utilitatea apariției unei astfel de publicații și, mai ales, cu necesitatea stabilirii unor contacte periodice între specialiști.

Pe lângă rezultatele pozitive ale întîlnirii, apreciate în unanimitate, s-a relevat și faptul că slaba pregătire psihologică a cadrelor didactice, rigiditatea sistemului de învățământ, existența unor rezerve încă nevalorificate în școli, trebuie să facă obiectul atenției specialiștilor și al factorilor de decizie.

D. SALADE

• ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI •

● Biblioteca de literatură străină din Uniunea Sovietică dă anual cititorilor săi peste 100 000 de informații verbale și scrise, iar schimbul de cărți se face cu 1450 de instituții din 85 de țări. Ea întreține relații de strînsă colaborare și cu organizațiile internaționale ca, de exemplu, cu UNESCO, cu Federația internațională a asociațiilor de bibliotecari — I.F.L.A. și altele.

Noul local al bibliotecii, o frumoasă realizare arhitecturală cu un adevărat aranjament interior, este corespunzător cerințelor moderne ale muncii. Lit-

turile, benzile rulante, poșta pneumatică și alte mijloace automate permit satisfacerea în 5-10 minute a oricărei solicitări a cititorilor. În clădire există 11 săli de lectură, 2 săli de conferințe, săli pentru o expoziție, o tipografie. În bibliotecă sînt deosebit de bine reprezentate lingvistica, critica literară, literatura beletristică clasică și modernă din Uniunea Sovietică, precum și din alte țări. Astfel, în limba germană există 286 517 volume, în polonă — 65 534, în cehă și slovacă — 54 691, în română — 23 611, în bulgară — 23 384,

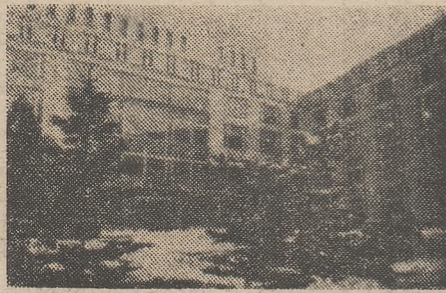

Lecție practică cu studenții universității populare într-un laborator al Institutului de inginerie de aviație civilă din Kiev.

în ungară — 19 721, în limbile popoarelor Iugoslaviei — 20 282. În fondul bibliotecii figurează mari colecții de opere ale lui Brecht, Slowacki, Hašek, Eminescu, Sadoveanu, Blagoev, Botev, Vazov, Nușci și alții.

● Cele 26 000 de universități populare din Uniunea Sovietică sînt frecventate de 5,5 milioane de

cursanți de toate vîrstele. Aici studiază toți cei care doresc să-și completeze sau să-și adîncească cunoștințele în diverse domenii ale științei, tehnicii, economiei, culturii. Predarea în universitățile populare este strîns legată de practică, prelegerile din sălile de curs continuîndu-se adesea în laboratoarele de cercetări științifice și în secțiile uzinelor.

Biblioteca de stat de literatură străină din Moscova

„TRIBUNA ȘCOLII”

Revistă săptămînală editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură